

Henni Pitkänen, Pia Puisto

Muslimimpiesten käsityksiä seksuaalisuudesta

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja AMK

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

16.4.2018

Tekijä(t) Otsikko	Henni Pitkänen Pia Puisto Muslimimiesten käsityksiä seksuaalisuudesta
Sivumäärä Aika	41 sivua + 1 liite 16.4.2018
Tutkinto	Sairaanhoidtaja (AMK)
Koulutusohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sairaanhoidtetyö
Ohjaaja	Lehtori, TtT Pirjo Koski
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kirjallisuuskatsauksen avulla muslimimiesten käsityksiä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä seksuaalisuudesta. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa aiheesta näyttöön perustuvaa tietoa hoitotyön ja etenkin miesten seksuaaliterveyden edistämisen tueksi. Opinnäytetyö on osa suunnitteilla olevaa SELI-hanketta, jonka tavoitteena on seksuaali- ja lisääntymisterveydentoimintaohjelman 2017-2020 painopistealueiden mukainen kehittämistoiminta ammattikorkeakouluissa ja kliinisessä hoitotyössä. Miesten seksuaaliterveydestä, ja siihen liittyvästä palvelujen käytöstä ja tiedon tarpeesta on vähän tutkittua tietoa, ja siksi se on yksi hankkeen painopisteistä.</p> <p>Seksuaali- ja lisääntymisterveys on aikaisemmin nähty enemmän naisten kuin miesten asiana. Hankkeen tavoitteena on helpottaa miesten pääsyä palveluiden piiriin. Aihe on ajankohtainen, koska arvioiden mukaan muslimien määrä kasvaa kristittyjä nopeammin ja vuonna 2100 muslimien määrän on arvioitu olevan jo 35 prosenttia ja kristittyjen 34 prosenttia maailman väestöstä. Islaminusko on muslimille enemmän kuin uskonto, se kiinnittyy tiukasti tapoihin, elämään, terveyteen ja seksuaalisuuteen.</p> <p>Kirjallisuuskatsaukseen valitsimme 9 kansainvälistä englanninkielistä tutkimusartikkelia. Tutkimusaineiston sisällönanalyysin teimme analyysikehyksen pohjalta sisällönanalyysin periaatteita hyödyntäen. Tämä opinnäytetyö osoitti islamin uskossa vallitsevan puhumattomuuden kulttuurin, johon heijastuu käsitykset seksuaalisuudesta tabuna sekä negatiivinen suhtautuminen seksuaaliohjaukseen. Tuloksissa nousi esille lisääntymisterveydellisten tietojen puutteellisuus ja tiedonlähteiden epäluotettavuus.</p> <p>Tutkimusehdotuksemme on aiheeseen syventyminen ottamalla uskonnolliset johtohahmot mukaan muslimien seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten asioiden ohjaukseen uskonnon ollessa tiukasti nivoutuneena yksilön seksuaalisuuteen.</p>	
Avainsanat	muslimi* mies* seksuaalisuus* lisääntymisterveys* näkemykset*

Author(s) Title	Henni Pitkänen Pia Puisto Muslim men's perceptions of sexuality
Number of Pages Date	41 pages + 1 appendice 16 April 2018
Degree	Bachelor of Health Care
Degree Programme	Nursing and Health Care
Specialisation option	Nurse
Instructor(s)	Pirjo Koski, Principal Lecturer, PhD
<p>The objective of this thesis is to depict Muslim men's understanding of sexual health and reproductive health with the help of a literature review. The purpose of this study is to produce information on this topic to aid the nursing professions and especially men's sexual health. This thesis is part of a planned SELI-Project which aims to improve and develop a sexual and reproductive health platform between the years of 2017-2020, in both Universities of Applied Sciences, clinical care and nursing. There is very little existing research that is available about Men's sexual health and the associated services, hence this is one of the key focuses of the project.</p> <p>Previously, sexual and reproductive health has been considered more of an issue for women than for men. The aim and objective of this SELI-Project is to improve the accessibility of these services to men. This topic is very current, as it has been evaluated that the Muslim population is growing faster than Christianity. For example, the estimated number of Muslims in 2100 is 35% of population, whereas Christianity will be 34%. Islam for Muslims is more than religion, it focuses on traditions, life, health and sexuality.</p> <p>For the literature review we chose nine international research articles in English. The content analysis for our research study was done based on analytical framework using the principles of content analysis. The research for this thesis demonstrated that the unspoken culture in Islam reflects the ideas of sexuality being a taboo with a negative attitude towards sexual advice. In addition, the research highlighted a lack of information on reproductive health. From the information found, some of it seemed to originate from untrusted sources.</p> <p>As a further research suggestion, we recommend involving the religious leaders to understand how to improve Muslim's sexual and reproductive health while respecting their faith and values, as the topic is currently based very much upon the individual sexuality.</p>	
Keywords	muslim* men* sexuality* reproductivehealth* views*

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	2
3	Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat	2
3.1	Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys	3
3.2	Miesten seksuaalisuuteen vaikuttavia tekijöitä	4
3.3	Muslimimiesten seksuaalitietämys	4
4	Työtapa ja menetelmäosa	5
4.1	Kuvaileva kirjallisuuskatsaus	5
4.2	Aineiston hankinta	6
4.3	Kirjallisuuskatsauksen aineisto	8
4.4	Aineiston analysointi	9
5	Kirjallisuuskatsauksen tulokset	10
5.1	Koraanin oppien ja islamin lakien noudattamisen merkitys seksuaaliohjauksessa, sekä seksuaalikäsitelyissä	11
5.1.1	Uskonnon haasteita seksuaaliohjauksessa	12
5.1.2	Seksuaaliohjaukseen suhtautuminen	15
5.1.3	Uskonnon määrittämä avioliitto	16
5.1.4	Homoseksuaalisuuden tuomittavuus	17
5.1.5	Ehkäisyvälineiden käyttö	20
5.2	Miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten asioiden tuntemus	22
5.2.1	Sairastuminen sukupuolitauteihin	23
5.2.2	Yliluonnolliset vaikutteet sairastumisessa	25
5.2.3	Sukupuolitauteiden ehkäisykeinoja	25
5.2.4	Koraanin tulkitseminen	27
5.2.5	Seksuaaliohjauksen lisääminen	27
5.2.6	Seksuaalisen kanssakäymisen merkitys	29
5.2.7	Seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetus	30
6	Pohdinta	31
6.1	Tulosten tarkastelu	31
6.2	Eettisyys ja luotettavuus	35
6.3	Opinnäytetyön tulosten julkaiseminen	37

1 Johdanto

Opinnäytetyömme aihe on ajankohtainen, koska Pew Research Centerin arvion mukaan muslimien määrä kasvaa kristittyjä nopeammin ja vuonna 2100, 35 prosenttia maailman väestöstä on islaminuskaisia ja 34 prosenttia kristinuskaisia (The future of world religions: Population growth projections, 2010-2050. 2015a). Tämän opinnäytetyön tutkimuskohteena on muslimimiesten käsitykset seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, seksuaalisuudesta sekä islamin uskossa seksuaaliohjaukseen suhtautumisesta. Seksuaaliterveydestä, ja siihen liittyvästä palvelujen käytöstä ja tiedon tarpeesta on vähän tutkittua tietoa, ja siksi se on yksi hankkeen painopisteistä. Seksuaali- ja lisääntymisterveys on aikaisemmin nähty enemmän naisten kuin miesten asiana, joten hankkeen tavoitteena on helpottaa miesten pääsyä palveluiden piiriin. (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 16.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata kirjallisuuskatsauksen avulla miesten käsityksiä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä sekä seksuaalisuudesta. Tavoitteena on tuottaa aiheesta näyttöön perustuvaa tietoa hoitotyön ja etenkin miesten seksuaaliterveyden edistämisen tueksi. Näyttöön perustuvalla tiedolla tarkoitetaan luotettavaa tutkimustietoa tai muuta luotettavaksi arvioitua tietoa (Näyttöön perustuva toiminta. 2017).

WHO määrittelee seksuaaliterveyden fyysiseksi, psyykkiseksi, emotionaaliseksi ja sosiaalisesti hyvinvoinnin tilaksi. Se ei ole pelkästään sairauden tai vajaatoiminnan poissaoloa. Seksuaaliterveys on seksuaalisuudesta nauttimista niin miehenä kuin naisenaikin ilman syrjintää tai painostusta. Hyvä seksuaaliterveys edistää ihmisen muutakin hyvinvointia, sillä se parantaa ihmissuhteita, ja jokaisen omaa henkilökohtaista identiteettiä. Jotta seksuaaliterveyttä voidaan ylläpitää, pitää jokaisen ihmisen seksuaalioikeuksia kunnioittaa. (WHO 2002: 5.) Opinnäytetyössä seksuaaliterveydellä tarkoitetaan WHO:n (WHO 2002: 5) määritelmän mukaisesti fyysistä, psyykkistä, emotionaalista ja sosiaalista hyvinvoinnin tilaa.

Opinnäytetyö toteutetaan kuvailevana kirjallisuuskatsauksena Metropolia Ammattikorkeakoulussa keväällä 2018. Työ on osa suunnitteilla olevaa SELI-hanketta, jonka tavoitteena on seksuaali- ja lisääntymisterveydentoimintaohjelman 2017-2020 painopistealueiden mukainen kehittämistoiminta ammattikorkeakouluissa sekä kliinisessä hoitotyössä.

2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla miesten käsityksiä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, sekä selvittää islamin uskossa olevien suhtautumista seksuaalisuuteen ja seksuaaliohjaukseen. Tavoitteena oli tuottaa aiheesta näyttöön perustuvaa tietoa hoitotyön ja etenkin miesten seksuaaliterveyden edistämisen tueksi.

Opinnäytetyön tutkimustehtävänä on vastata seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten islamin uskossa suhtaudutaan seksuaalisuuteen ja seksuaaliohjaukseen?
2. Minkälaista tietoa muslimimiehillä on seksuaali- ja lisääntymisterveydestä?

Opinnäytetyön tuloksia voivat hyödyntää sairaanhoitajat, terveydenhoitajat, maahanmuuttajien kanssa työskentelevät henkilöt sekä kaikki asiasta kiinnostuneet. Tuloksia voidaan hyödyntää suunnitteilla olevassa SELI- hankkeessa.

Opinnäytetyön suunnitelmavaihe toteutettiin lokakuussa 2017 ja hyväksytyn suunnitelman pohjalta työn toteutusvaihe oli keväällä 2018, jolloin työ valmistui.

3 Opinnäytetyön teoreettiset lähtökohdat

Suomessa asuu tänä päivänä noin 40 000 – 70 000 muslimia, ja määrä on kasvusuuntainen. (Religious Composition by Country, 2010-2015. 2015b). Muslimeita on ollut Suomessa 1800-luvulta lähtien, maahanmuutto lisääntyi 1990-luvulla ja vuonna 2015 se kasvoi räjähdysmäisesti turvapaikan hakijoiden suunnatessa Eurooppaan. (Wellman 2017: 59.) Uudet kulttuurit ovat Suomelle positiivinen voimavara, mutta niiden tapoja sekä perinteitä tulee ymmärtää, ja ymmärtäminen vaatii vuorovaikutusta.

Tarkoituksenamme oli tuottaa ja koota yhteen jo tutkittua tietoa miesten käsityksistä seksuaalisuudesta maailmalla ja islamin uskossa olevien suhtautumista seksuaalisuuteen sekä seksuaaliohjaukseen. Etsimme jo olemassa olevaa tietoa kirjallisuudesta sekä tutkimuksista, ja kokosimme niitä yhteen. Miesten seksuaaliterveydestä, ja siihen liittyvästä palvelujen käytöstä ja tiedon tarpeesta on vain vähän tutkittua tietoa Suo-

messa sekä ulkomailla. Seksuaali- ja lisääntymisterveys on perinteisesti liitetty naisiin, joten miehet ovat jääneet palveluiden ulkopuolelle. (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 16.) Aiheen tarkempi tutkiminen on tärkeää miesten seksuaaliterveyden edistämiseksi.

Tässä opinnäytetyössä tarkoitamme kulttuurilla, fyysisen ympäristön sekä ympärillä olevien ihmisten arvojen, uskomusten sekä käyttäytymisrakenteiden vaikutusta yhdessä uskonnon ja saadun kasvatuksen kanssa. Muslimilla henkilöä, joka harjoittaa Islamuskontoa sekä käsityksillä, sisäistyneitä mielikuvia ja henkilökohtaisia mielipiteitä.

Muslimeilla on kulttuurieroavaisuuksia asuinympäristön sekä asuinmaan mukaan. Islaminusko on muslimille enemmän kuin uskonto, se kiinnittyy tiukasti tapoihin, elämään, terveyteen ja seksuaalisuuteen. Tässä opinnäytetyössä emme erittele kulttuurieroavaisuuksia, vaan puhumme muslimikulttuurista yleisesti.

3.1 Seksuaalisuus ja seksuaaliterveys

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden uudessa toimintaohjelmassa seksuaaliterveyden edistäminen on yksi painopistealueista. Aiheita ovat myös monikulttuurisuus ja miesten seksuaaliterveyden edistäminen. Miesten seksuaaliterveydestä löytyi vähän tutkittua tietoa, koska perinteisesti seksuaali- ja lisääntymisterveys on liitetty naisiin. (Klemetti – Raussi-Lehto 2014: 16.)

Tässä opinnäytetyössä tarkoitamme, seksuaalisuudella, ihmisyyteen kuuluvaa seksuaalista kehitystä, biologista sukupuolta, sosiaalista sukupuoli-identiteettiä sekä suvun jatkamista. Seksuaalisuus tulee latinan kielisestä sanasta *sexus*, joka on tarkoittanut alun perin jaottelua. Se on tapahtunut ulkoisten tunnusmerkkien mukaan mieheksi ja naiseksi, mutta kulttuuriset sukupuoliroolit vaihtelevat kulttuurista ja aikakaudesta toiseen. (Brusila 2008: 80). Seksuaaliterveydellä tarkoitamme kokonaisuutta, joka koostuu fyysisestä, psyykkisestä, emotionaalisesta sekä sosiaalisesta hyvinvoinnista koostuvaa tilaa.

3.2 Miesten seksuaalisuuteen vaikuttavia tekijöitä

Ruotsalaisen tutkimuksen (Arousell 2015) mukaan uskonnolla ja kulttuurilla on vaikutusta seksuaali- ja lisääntymiskäyttäytymiseen. Myös Saudi-Arabialaisen tutkimuksen mukaan uskonnolla kerrotaan olevan positiivisesti erittäin merkittävä vaikutus hedelmällisyysasenteisiin. Arabimaiden hedelmällisyystaso on suuri ja kasvuvauhti on 3,5 prosenttia vuodessa ja siten maailman korkeimpia. (Al-Mubarak – Adamchak 1994.) Arabimaissa seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät opetusohjelmat ovat harvinaisia ja mikäli opetusta on saatavilla, opettajat usein sivuuttavat olennaiset osat opetuksesta (Arousell 2015). Terveyspalvelujen tarjoajat eivät joko tunnista nuorten tiedon tarvetta aiheesta, tai jättävät etenkin naimattomat nuoret opetuksen ulkopuolelle. Seksuaalisuutta koskevat tabut ovat edelleen keskeinen este sekä rajoittava tekijä tietojen saannille koskien muun muassa ei-toivottuja raskauksia, abortteja, naisia koskevaa seksuaalista väkivaltaa sekä sukupuolitauteja. (DeJong – Jawad – Mortagy – Shepard 2005.)

Kanadassa ja muissa länsimaissa on todettu puutteellisen tiedon olevan suurin este muslimien seksuaaliterveyden edistämiseksi. Se muodostaa haasteen terveydenhuololle, päättäjille sekä palveluntarjoajille. Riittävä ja laadukas tieto on välttämätöntä muslimien seksuaaliterveyden kehittämiseksi sekä tehokkaan toimintaohjelman luomiselle. Rajattu tieto kirjallisuudessa luo myös haasteita vuoropuhelulle islamin vastaisten keskustelujen ja rasismien kanssa. Niukka tietomäärä kirjallisuudessa vaikeuttaa myös oikean ja leimaamattoman kuvan antamista muslimeista ja heidän yhteisöistään. (Wong – Macpherson – Wahabi – Li 2017: 48, 57.)

3.3 Muslimimiesten seksuaalitietämys

Ulkomaalaistaustaisten seksuaali- ja lisääntymisterveystietämiskyselyn mukaan SELI-tietämys (seksuaali- ja lisääntymisterveystietämys) vaihteli sukupuolen, iän ja ulkomaalaistaustan mukaan. Suomalaistaustaisiin, saman ikäisiin sekä sukupuoleen verrattaessa ulkomaalaistaustaisilla pojilla oli heikompi SELI-tietämys kuin suomalaistaustaisilla pojilla, ja sen lisäksi poikien tietämys niin ulkomaalaistaustaisilla kuin suomalaistaustaisillakin oli heikompa kuin tyttöillä. Kyselyn mukaan ulkomaalaistaustalla oli selkeä yhteys heikompaan SELI-tietämykseen. (Klemetti – Seppänen – Matikka – Surcel 2015.)

Muslimit pitävät seksuaalisuutta sallittuna ja luonnollisena asiana hyvinvoinnin kannalta, mutta suhtautuvat parisuhteisiin ja seksuaaliseen kanssakäymiseen miehen ja naisen välisenä suhteena. (Lipsanen 2009: 38-39.) Seksuaalisuus liitetään parinmuodostukseen sekä lisääntymiseen ja seksuaalisuus on tarkasti säädeltyä ja kontrolloitua. Myös pukeutuminen ja itsensä koristelu, seksuaalisen vetovoiman lisäämiseksi ovat kulttuurin kontrolloimia. Lisäksi oikeus omaan kehoon ja seksuaalinen suuntautuminen kuuluvat tarkasti säädeltyihin asioihin. (Brusila 2008: 80.) Seksi on suositeltavaa vasta avioliitossa, ja esiaviollisen seksin välttämiseksi masturbaatio on yleensä hyväksyttyä naimattomien nuorten miesten keskuudessa. (Lipsanen 2009: 38-39.) Islamilainen laki sallii moniavioisuuden ja sitä voidaan pitää oikeutettuna muun muassa sen vuoksi, että ensimmäinen vaimo ei esimerkiksi sairauden vuoksi voi saada lapsia (Korhonen – Närhi 2011: 36).

4 Työtapa ja menetelmäosa

Tässä opinnäytetyössä tietoperustana käytimme aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, internetiä sekä tieteellisiä artikkeleita, jotka kuvasivat aihettamme, mutta eivät täysin vastanneet tutkimuskysymyksiimme. Aineistona opinnäytetyön toteutusvaiheessa käytimme tutkimuskysymyksiimme vastaavia tieteellisiä artikkeleita ja tutkimuksia.

4.1 Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Toteutimme opinnäytetyömme kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Tutkimuskohteenamme oleva aihe on vähän tutkittu, joten aikaisemman tutkimustiedon yhteen tuominen kirjallisuuskatsauksen avulla oli perusteltua. Kirjallisuuskatsaus on tutkimusmenetelmänä tärkeä jo tutkitun tiedon esiin tuomisessa, saman asian uudelleen tutkimisen ehkäisemisen keinona. Kirjallisuuskatsauksessa korostuu tutkimusetiikan tärkeys ja haasteena onkin aikaisemman tutkimustiedon rakentava hyödyntäminen omassa kirjallisuuskatsauksessa. (Kylmä – Juvakka 2007: 45-46.)

Kirjallisuuskatsauksella tarkoitamme tässä opinnäytetyössä aikaisemmin tehtyihin, toistettavissa olevien tutkimuskysymyksiimme liittyvien tutkimusten tarkastelua ja niiden pohjalta tehtävää raporttia. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on menetelmä, joka sisältää aineiston analysoinnin yleensä taulukoidussa muodossa. Analyysin avulla todetaan tutkimuksen arvo ja luotettavuus. (Stolt – Axelin – Suhonen 2015: 9.)

Kirjallisuuskatsaus keskittyy tutkimuskysymyksiin, joilla pyritään tunnistamaan, löytämään ja valitsemaan kaikki oleellinen tieto jo aiemmin tuotetusta tiedosta. Tutkimuskysymykset voivat olla alussa laajoja ja tarkentua koko prosessin ajan, mutta tutkimusraportissa ne ilmaistaan lopullisessa muodossaan. Kirjallisuuskatsaus on hyvä tutkimusmenetelmä, kun arvioidaan näyttöön perustuvan toiminnan kehittämistä. (Kankkunen – Vehviläinen – Julkunen 2013: 97; Kylmä – Juvakka 2007: 46, 53.)

4.2 Aineiston hankinta

Aineistoa työhömmme keräsimme internetin tietokannoista ja hakukoneista. Lisäksi etsimme kirjastosta kirjallisuutta tutkimuskysymyksiimme liittyen. Käytimme aineiston hakemisessa Cinahlin, PubMedin ja Google Scholarin tietokantoja. Kirjastosta etsimme kirjallisuutta tietokantojen lisäksi, että tavoittaisimme kaiken mahdollisen saatavilla olevan tiedon tutkimuskysymyksiämme koskien (Stolt ym. 2015: 25). Hakuprosessissa käytimme manuaalista tiedonhakua. Tiedonhaussa käytimme englanninkielisiä sanoja, ja niiden erilaisia yhdistelmiä: "muslim", "men", "research or study", "sexual", "perception", "identity", "attitudes of sexuality" "reproductivehealth". Emme rajanneet tutkimusartikkeleihin osallistuneiden miesten ikää aineiston niukkuuden vuoksi. Hakusanat muodostimme tutkimuskysymysten perusteella ja valitsimme hakujen tulosten perusteella, vähäisen tutkimustiedon vuoksi. Taulukossa 1 esiteltynä aineistohaun toteutuksen kuvaus.

Taulukko 1. Aineistohaun toteutuksen kuvaus.

Tietokanta ja hakusana(t)	Kaikki tulokset	Poistettu otsikon perusteella	Poistettu abstraktin perusteella	Poistettu koko tekstin perusteella	Hyväksytään
CINAHL					
Muslim AND men AND research or study	128	126	1	0	1 Steggall, Pryce
Muslim AND men AND research or study	128	127	0	0	1 Anwer, Samad, Iftikhar, Baig-Ansari

Muslim men AND sexual AND perception	3	1	0	0	2 Griffiths ym., Bteitch ym.
Muslim man AND sexual	7	4	2	0	1 Jaspal – Cinnirella
GOOGLE SCHOLAR					
Muslim men AND identity AND re-search	542 000	541 999	0	0	1 Jaspal – Cinnirella
Islam attitudes towards sex study	1 730 000	1 729 999	0	0	1 Kjahejei M., Ziyadlou S., Ghanizadeh A.
PUBMED					
Muslim Men AND reproductive health	44	43	1	0	0
Muslim AND adolescent AND sex	373	370	2	0	1 Smerecnik ym.
Muslim men AND sexuality AND research	48	46	1	0	1 Hasnain, Johansson, Gulzar, Krantz
Islam attitudes of sexuality	100	97	2	0	1 Syed ym.
Muslim men sexual attitudes	36	30	4	0	2 Al-khasawneh E., McFarland W., Mandel J., Seshan V., Leta TH., Sandoy IF., Fylkesnes K.

4.3 Kirjallisuuskatsauksen aineisto

Aineistoa opinnäytetyöhön valitsimme tutkimusaineiston analyysikehyksen avulla, joka löytyy liitteestä 1. Etsimme tutkimusartikkeleita niin suomalaisista, kuin ulkomaisistakin tietokannoista, mutta tutkimuskysymyksiimme vastaavia artikkeleita löytyi vain englanninkielisinä. Tiedonhauissa huomioimme ainoastaan alle kymmenen vuotiset artikkelit. Lisäksi kokotekstiversioiden saatavuus oli kriteerinä valituille artikkeleille. Artikkeleihin valikoitui myös sellaisia tutkimuksia, joihin oli osallistunut miesten lisäksi naisia. Kyseisten artikkeleiden kohdalla valikoimme vain miesten mielipiteitä edustavia kommentteja ja käsityksiä. Tutkimukset valikoituivat sen mukaan, miten ne vastasivat tutkimuskysymyksiimme miesten keskuudessa, ympäri maailman. Tutkimuksiin osallistuneet henkilöt ovat kaikenikäisiä miehiä.

Opinnäytetyöhömmme valitsemamme tieteelliset artikkelit käsittelevät asenteita, uskomuksia sekä käsityksiä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, seksuaalisuudesta sekä seksuaaliohjauksesta. Muslimikulttuurin ja islamin uskon suhdetta ja vaikuttavuutta yksilöiden käyttäytymiseen sekä ajatteluun seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Nuorten muslimien uskomukset, käsitykset sekä kokemukset seksuaalisuuteen ja seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvissä asioissa ovat myös olleet artikkeleissa tutkimuksen kohteina.

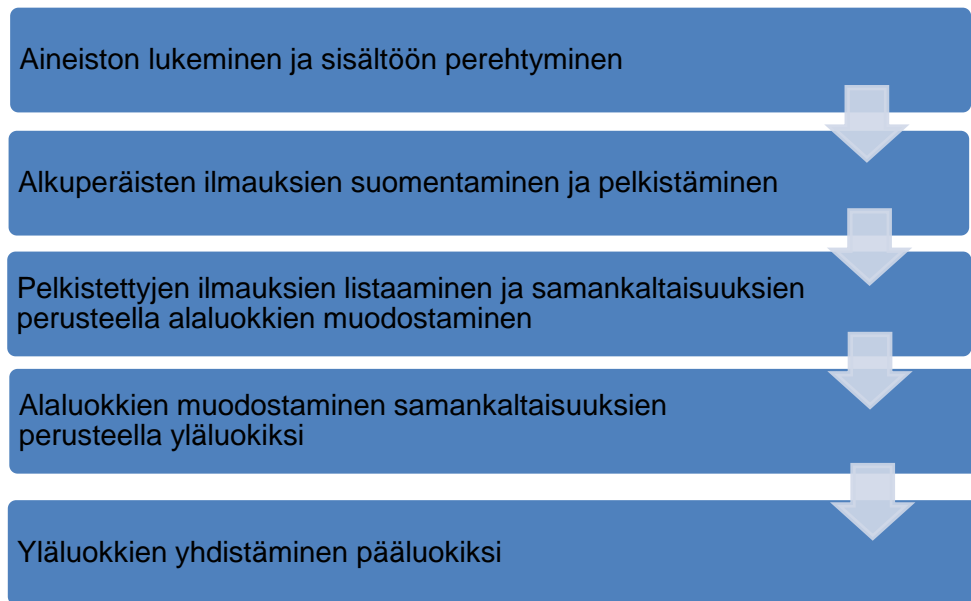
Tutkimuksissa on lisäksi käsitelty islamin uskossa olevien käsityksiä homoseksuaalisuudesta ja sen vaikutuksesta yksilön identiteettiin, sekä HIV:stä ja sen ehkäisystä ja leviämisestä. Miesten käsityksiä ennenaikaisen siemensyöksyn vaikuttavuudesta parisuhteeseen sekä seksuaalisuuteen on myös läpikäyty. Nuorten muslimien sosiaalisia paineita perheeltä, vertaisilta sekä yhteiskunnalta on myös käsitelty kattavasti aineistossamme.

Aineistona käyttämiemme artikkeleiden metodeina oli käytetty kyselylomakkeita, haastatteluja kyselylomakkeen pohjalta, teemahaastatteluja sekä ryhmäkeskusteluja. Aineistoomme valikoitui niin määrällisiä, kuin laadullisiakin tutkimuksia sekä yksi kartoitettava tutkimus.

4.4 Aineiston analysointi

Arvioimme ja analysoimme hakemaamme aineistoa sen perusteella, kuinka se vastasi tutkimuskysymyksiimme (Kylmä – Juvakka 2007: 113; Alasuutari 2014: 40). Tutkimusaineiston sisällön analyysin teimme analyysikehyksen pohjalta sisällönanalyysin periaatteita hyödyntäen. (Stolt ym. 2015: 30, 90.) Aineiston artikkeleille annettiin kirjainkoodi K:n lisäksi numerokoodi 1-9. Artikkelin oman koodin lisäksi, merkitsimme alkuperäisen ilmaisun sivunumeron artikkelissa. Koodaus säilyi koko aineiston analysointiprosessin läpi.

Aineiston sisällönanalyysin toteutimme induktiivisesti. Aineistosta valitsimme ajatuskonkaisuuksia, jotka keräsimme tekstistä ja jotka suomensimme sekä tiivistimme pelkistettyyn muotoon, säilyttäen alkuperäisen ilmauksen merkityksellisyyden. Tämän jälkeen ryhmittelimme pelkistetyt termit samankaltaisuuksien perusteella, edelleen alaluokkiin, yläluokkiin sekä pääluokkiin, jotka nimesimme aineistoa kuvaaviksi. Analyysin tulokset raportoimme aineistosta muodostetun ryhmittelyn pohjalta, kuvaamaan tutkimuskysymyksiemme tuloksia tiivistetyssä muodossa. (Stolt ym 2015: 30, 90; Kylmä – Juvakka 2007: 113.) Alkuperäisiä ilmauksia käytimme lainauksina tulosten raportoimisessa, havainnollistaaksemme työn tuloksia. Käytettävien lainausten sanoma oli niin merkittävä, ja joissakin niin kiistanalainen, että halusimme säilyttää ne muuttumattomina työn tuloksia tarkastellessa (Hirsjärvi – Remes – Sajavaara 2007: 116). Alla olevassa kuviossa on kuvattu aineistolähtöisen analyysin etenemisen prosessia. Kuviot 2 ja 3 ovat esimerkkeinä aineiston ryhmittelystä.

Kuvio 1. Aineistolähtöisen analyysin prosessin etenemisen kuvaus (Tuomi, Sarajärvi 2009: 109).

5 Kirjallisuuskatsauksen tulokset

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kuvata, minkälaisia käsityksiä muslimimiehillä on seksuaalisuudesta, seksuaaliohjauksesta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä. Aineistoksemme valikoiduista artikkeleista etsimme vastauksia tutkimuskysymyksiimme. Aineiston vastauksista muodostimme sisällön analyysia käyttäen molemmille tutkimuskysymykselle pääluokat; 1. Koraanin oppien ja islamin lakien noudattamisen merkitys seksuaaliohjauksessa, sekä seksuaalikäsityksissä (Kuvio 2) ja 2. Miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten asioiden tuntemus (Kuvio 3). Yläluokkia muodostui yhteensä 12; 1. Uskonnon haasteita seksuaaliohjauksessa, 2. Seksuaaliohjaukseen suhtautuminen, 3. Uskonnon määrittämä avioliitto, 4. Homoseksuaalisuuden tuomittavuus, 5. Ehkäisyvälineiden käyttö, 6. Sairastuminen sukupuolitautiin, 7. Yliuonnolliset vaikutteet sairastumisessa, 8. Sukupuolitautien ehkäisykeinoja, 9. Koraanin tulkitseminen, 10. Seksuaaliohjauksen lisääminen, 11. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetus sekä 12. Seksuaalisen kanssakäymisen merkitys.

Kuvio 2. Miten islamin uskossa suhtaudutaan seksuaalisuuteen ja seksuaaliohjaukseen? Pääluokka ja yläluokat.

5.1 Koraanin oppien ja islamin lakien noudattamisen merkitys seksuaaliohjauksessa, sekä seksuaalikäsityksissä

Tutkimuksen mukaan (Smerecnik ym. 2010) islamin uskossa suhtaudutaan seksuaalisuuteen tabuna, ja koulun seksuaaliohjaukseen suhtautuminen on negatiivista. Homoseksuaalisuus on jyrkästi kielletty sekä sosiaalisesti tuomittavaa. Koraanin kirjoitukset ovat tulkinnanvaraisia, ja jotkut tulkitsevat esimerkiksi masturbaation esiaviolliseksi seksiksi, josta tulisi pidättäytyä. Toiset taas tulkitsevan sen sallituksi, koska masturbaa-

tiota ei suoraan mainita pyhissä kirjoituksissa eikä se siten ole myöskään kielletty. Alla olemme analysoineet alaotsikoin opinnäytetyömme tuloksia.

5.1.1 Uskonnon haasteita seksuaaliohjauksessa

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden käsite tarkoittaa käytännössä sitä, että ihmiset ovat tietoisia, vastuuntuntoisia, sekä tyytyväisiä seksuaalisuuteensa. Käsitteeseen kuuluu myös riittävä ja oikea tieto turvallisen seksin harrastamisesta. Käsite sisältää myös kyvyn lisääntyä ja vapauden päättää siitä itse. (WHO 2018.) Tästä johtuen jokaisen miehen ja naisen tulisi olla tietoisia turvallisen seksin harrastamisesta ja erilaisista lisääntymisterveydellisistä asioista, sekä olla vapaita päättämään oman seksuaalisuutensa ilmentämisestä. Islamin uskoisissa yhteiskunnissa on kuitenkin normeja ja käsitteitä, jotka muodostavat esteitä seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten asioiden tietämykselle, sekä onnistuneelle seksuaaliohjaukselle. Näistä asioista keskustelua pidetään arkaluontoisena asiana monissa arabimaissa, johtuen kulttuurillisista ja uskonnollisista syistä. (Hasnain – Johansson – Gulzar – Krantz 2013: 57-58.)

Islamin uskossa seksuaalisuus ei rajoitu vain lisääntymiseen, kuten joissakin muissa monoteistisissä uskonnoissa. Islamin uskossa seksuaalisuus nähdään henkisyiden ilmentymänä. Muslimit arvostavat vaatimattomuutta ja yksityisyyttä seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Erään tutkimuksen osallistujat olivat jopa sitä mieltä, että ylipäätään kysymykset seksuaalisuudesta eivät ole hyväksyttäviä, koska jokainen 'oikea' muslimi tietää vastauksen seksuaalisuuteen liittyviin asioihin (Smerecnik – Shaalma – Gerjo – Meijer - Poelman 2010: 1, 6.)

”...some muslim participants stated that questions about sexuality are useless because every 'real' muslim already knows the answers...” (K3-6)

Tutkimuksen mukaan (Jaspal – Cinnirellan 2012: 216) islamin usko antaa heteroseksuaalisuudelle valta aseman muslimien keskuudessa, joka näin vaikuttaa jokaisen muslimin seksuaalikäsitteisiin. Suurimmat väylät saada tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydellisistä asioista ovat islamin pyhä kirja Koraani, islamin lait, Sharia ja Profeetta Muhammedin opetukset. Koraanin pyhiä kirjoituksia voidaan tulkita erilaisin näkökulmin, ja tulkinnat aiheuttavat hämmennystä muslimien keskuudessa (Smerecnik ym. 2010: 6-7).

"The different interpretations of the Qur'anic are the cause of much uncertainty and confusions among Muslims.." (K3-6)

"...Promoting liberal interpretations of the Qur'an.." (K3-7)

Uskonnolliset johtajat luovat esteitä onnistuneelle seksuaali- ja ehkäisyohjaukselle, he suhtautuvat negatiivisesti ehkäisyvälineiden käyttöön (Hasnain ym. 2013: 57, 60).

"...HIV/AIDS is uncurable and carries a social stigma...There is a opposition towards contraceptive use from religious leaders." (K1-57)

"Our religious leaders have always disliked contraceptives...The religious leaders perceive that it is god's responsibility to feed and nourish every human being." (K1-60)

"Resistance from religious leaders were also described by the informants as barriers to contraceptive use." (K1-60)

Seksuaaliohjauksen haasteita ovat myös kaksinaismoralismi uskonnon sisällä, joka on tiiviisti yhteydessä uskonnollisiin normeihin ja arvoihin. Seksien harrastaminen ennen avioliittoa on kiellettyä (*haram*), mutta miehet eivät yleensä ottaen itse tätä noudattaneet, vaan odottivat sitä naisilta. Heidän mielestään miehillä tulisi olla enemmän vapauksia kuin naisilla. Miehet siis liittivät sääntöjen noudattamisen vain naisia koskeviksi. (Smerechnik ym. 2010: 4, 8.)

"...Challenge for sex education to incorporate this double morality seems so deeply rooted in cultural and religious norms and values... Into a comprehensive sex education and prevention program..." (K3-8)

"...The existence of a double morality regarding sex before marriage... male muslims generally do not seem to comply with this rule even though they themselves did consider sex before marriage to be haram... This however did not prevent them from asserting that they should be allowed to have more freedom than female muslims." (K3-4)

"...Whereas muslim men and boys tended to regard these rules to be relevant only for women." (K3-8)

"...Many men and boys seem to have sexual intercourse with women from different ethnic groups before they start looking for a potential spouse within their own ethnic group." (K3-8)

Lisääntyvän maahanmuuton on todettu haastavan muslimien aikaisempia käsityksiä seksuaalisuudesta. Maahanmuuton mukana tulevat muutokset voivat johtaa uusiin käsityksiin homoseksuaalisuudesta, avioliitosta sekä eri kulttuurien välisistä parisuh-teista. Islamin uskon sekoittuminen muihin uskontoihin ja kulttuureihin muuttaa maa-hanmuuttajamuslimeiden seksuaalista päätöksentekokykyä yksilöllisempään suuntaan. Jo olemassa olevien ja uusien näkemysten väliset ristiriidat seksuaalisuuden kanssa voivat osoittautua positiivisiksi, sekä negatiivisiksi seksuaaliohjaukseen liittyvien turval-listen käytäntöjen suhteen. Maahanmuuttajamuslimit arvostavat kulttuuriperintöään, joka saattaa sekoittua helposti uskonnon kanssa. Tulevaisuudessa olisi hyvä tutkia onko seksuaaliohjauksen edistämisen kannalta tärkeämpää erottaa islamilaiset sään-nöt ja kulttuurin arvot. (Smerecnik ym. 2010: 2, 6.)

“... Muslim tend to respect their cultural heritage... culture and religion may be in-termingled for immigrant muslims.” (K3-7)

“... Immigration can lead to changes in the relative importance of sexuality in dai-ly life, as well as views on sexuality...” (K3-2)

“...The views that immigrant muslims have on sexuality and sexual decision mak-ing tend to become more individualistic.” (K3-2)

Seksuaalisuuden ilmentämisessä on uskonnon määrittämien sääntöjen lisäksi merki-tystä myös muslimien sosiaalisessa, taloudellisessa ja julkisessa asemassa. Imaamin lisääminen seksuaaliohjauksen opetukseen voisi olla tehokas tapa lisätä muslimien seksuaaliasioiden tietämystä, koska seksuaalisuus on tiukasti nivoutunut yhteen us-konnon kanssa. Myös perheiden osallistaminen seksuaaliohjaukseen saattaisi edistää sen kattavaa kehittymistä (Smerecnik ym. 2010: 1, 7.)

“...Sexuality is not only subject to religious rules, but also has consequences for people’s social, economic and public status.” (K3-1)

“Since sexuality is closely integrated with religious rules, involving the Imam in sex education programs would seem an effective strategy to counter views on sexuality” (K3-7)

“...How to develop comprehensive sexuality education for muslim youth without involving the parents, and perhaps the entire family.” (K3-7)

5.1.2 Seksuaaliohjaukseen suhtautuminen

Islamin uskossa suhtaudutaan seksuaalisuuteen ylipäätään tabuna, eikä siitä keskustella avoimesti kotona, eikä avioliiton ulkopuolella (Steggall – Pryce 2014: 32). Myös vanhemmat suhtautuivat negatiivisesti seksuaaliohjaukseen kouluissa (Smerecnik ym 2010: 7). Monissa vanhoillisissa kulttuureissa ja uskonnoissa ajatellaan, ettei nuoren tulisi altistua minkäänlaisille seksuaalisille asioille ennen avioliittoa (Khajehei – Ziyadlou – Ghanizadeh 2012: 987). Kommunikointi vaikeus ehkäisyasioihin liittyen todettiin tutkimuksessa aiheuttavan nuorille aikuisille häpeän tunnetta vanhemman sukupolven seurassa. Myös kiusaamista ja väkivaltaa pelättiin. (Hasnain ym. 2013: 62.)

“In many conservative societies and within many different cultures and religions, young women and men are not exposed to any sexual issues and references before marriage.” (K6-987)

Seksuaaliohjauksen ongelmia ovat nuorten haluttomuus keskustella seksuaaliohjaukseen liittyvistä asioista. Haluttomuus keskustella näyttää liittyvän myös turvallisen seksin harrastamisen käytäntöihin, kuten kondomin käyttöön. (Smerecnik ym 2010: 8.) Seksuaaliohjauksen puuttuminen on johtanut myös siihen, että miehillä on epärealistisia käsityksiä normaalista seksuaalisesta aktiivisuudesta, ja tietoa saadaan kavereilta sekä pornografiasta (Steggall – Pryce 2013: 35). Seksuaaliohjauksen puuttumista pahentaa kulttuurin normit, jotka koskevat informaation puutetta seksuaalisista ongelmista puhuttaessa (Steggall – Pryce 2013: 32).

“...Problem for sex education targeting muslim youth is a general reluctance to discuss sexuality.” (K3-8)

“...Reluctance to discuss sexuality seems to be related to the striking absence of discussions about safe sex practices such as condom use.” (K3-8)

Seksuaaliohjauksen ja seksuaaliasioista puhumisen tulisi olla tasa-arvoista, eikä kulttuurillisesti enemmän hyväksytympää miesten keskuudessa (Alkhasawneh – Farland – Mandel – Seshan 2014: 2).

“In general, people in Jordan do not talk about sexual issues. While it is somewhat more culturally acceptable for men to talk about sexual experiences...” (K7-2)

“...girls were much lower than the boys, showing a more conservative position of girls.” (K4-306)

5.1.3 Uskonnon määrittämä avioliitto

Avioliittoa odotetaan jokaiselta aikuiselta muslimilta. Se on perheen perustamisen- ja islamilaisen yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen perusta. (Steggall – Pryce 2014: 30.) Esiaviolliseen seksiin suhtaudutaan kielteisesti (Bteitch – Hajj – Accaoui – El Abed 2017: 313.)

Islam erittelee laillisen (*nikah*) ja ei-laillisen (*zinah*) seksin siviilisäädyn mukaan. Islamilainen avioliitto ei ole laillinen elleivät vanhemmat anna siunaustaan avioliitolle. Avioliiton ulkopuolinen seksi on kiellettyä ja sosiaalisesti tuomittavaa. Islamin uskoisissa kulttuureissa myös masturbaatiota pidetään syntinä (*haram*). Esiaviollisen seksistä pidättäytymistä perusteltiin myös neitsyysstandardilla. Jokaiselta muslimilta odotetaan neitsyyden vaadetta, vaikka tutkimuksissa nousikin esille miesten liittävän neitsyysstandardin koskemaan vain naisia. Aviorikos tuomittiin kuitenkin jyrkästi. (Smerecnik ym 2010: 1-5.) Tärkeää oli perheen kunnian säilyttäminen (Bteitch ym 2017: 312).

“...It was generally agreed that adultery is not acceptable.” (K3-4)

“...Masturbation may lead to more haram... it may lead to zinah (adultery)” (K3-5)

Yhdessä tutkimuksessa (Steggall – Pryce 2013: 34-35) nostettiin esille myös naisen ja miehen välinen läheisyys parisuhteissa sekä avioliitoissa. Tutkimuksessa nousi esille, että läheisyyttä oli vain vähän tai ei ollenkaan makuuhuoneen ulkopuolella. Yhdynnällä ajateltiin olevan enemmän merkitystä läheisyyden kannalta kuin itse seksuaalisen kanssakäymisen. Kun odotukset lisääntymisestä ja lapsista oli täytetty, muutti se seksuaalisen toiminnan merkityksen parisuhteissa. Esileikin ja yksityisyyden merkitystä seksuaalisen aktiivisuuden lisääjänä ei myöskään ymmärretty johtuen huonosta seksuaalitoimintojen ymmärtämisestä ja seksuaaliohjauksen puuttumisesta.

“...The assumption being that social (reproductive) expectations of sexual activity had been met and this changed the importance of sexual activity within the relationship.” (K8-34)

"...There was little or no intimacy in the relationships outside of the bedroom, leading to the speculation that sexual intercourse had more to do with intimacy rather than sexual activity itself." (K8-35)

"...Intercourse may have an additional meaning in muslim relationships.." (K8-35)

Taulukko 2. Esimerkki opinnäytetyön sisällön analyysin luokittelusta alaluokassa "Avioliiton ulkopuolinen seksi".

Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokat
- "...Sexuality outside marriage is prohibited and socially unacceptable." (K3-1)	"Avioliiton ulkopuolinen seksi"	Uskonnon määrittämä avioliitto
- "...Muslim participants argued that sex before marriage is haram (a sin) in Islam." (K3-3)		
- "...They agreed that all sexual acts outside marriage, including masturbation is haram (a sin)." (K3-4)		

5.1.4 Homoseksuaalisuuden tuomittavuus

Islamin usko suhtautuu homoseksuaalisuuteen tuomitsevasti. Koraanin pyhissä kirjoituksissa kerrotaan kertomus Lootista, jonka tarinaa on tulkittu laajasti Allahin homoseksuaalisuuden tuomitsemista käsittelevänä tarinana. Eräässä tutkimuksessa on myös perusteltu, että islamin uskon tuomitseva suhtautuminen homoseksuaalisuutta kohtaan on luonut perustan homofobian käsitteelle, joka synnyttää muslimien keskuudessa suvaitsemattomuutta homoseksuaalisuutta kohtaan. On todettu, että joissakin hyvin koulutetuissa muslimiyhteisöissä ihmisillä voi olla hyvinkin homofobisia asenteita, ja että uskonnon vaikutus edistää homofobisia ennakkoluuloja. (Jaspal – Cinnirella 2012: 216.) Homoseksuaalisuus on edelleen stigma islamin uskoisissa kulttuureissa heteroseksuaalisuuden ollessa valta asemassa. Uskossa on edelleen vallassa käsitys, että seksuaalisiin vähemmistöihin kuuluminen, tai sellaisen identiteetin omaaminen on ristiriidassa islamin uskon kanssa. (Jaspal – Cinnirella 2010: 850.)

Tutkimuksissa (Smerecnik ym. 2010: 5; Jaspal – Cinnirella 2010: 861) homoseksuaalisuutta pidettiin yksilön omana henkilökohtaisena valintana, ja väärintekemisenä Allahia kohtaan. Allahin ei ajatella sallivan kenenkään syntyvän homona.

"...homosexuality is considered haram... Allah would not allow someone to be born as homosexual. Following this reasoning, they considered homosexual practices to be person's own perverse choice." (K3-5)

"...You're saying that Allah would allow someone to be born as homosexual... and then tell this person not to perform these (homosexual) deeds." (K3-5)

"...Being gay goes against Islam completely, I know, but I try to resist it... I want to get married some day... Right now I'm going against god." (K2-861)

Homoseksuaaliksi itsensä tunnustavat muslimit suhtautuivat homouteensa ja uskoonsa ristiriitaiseksi. Jotkut miehet tunsivat syyllisyyttä tutkiessaan omaa seksuaalisuuttaan. Tämä voi johtua myös henkilökohtaisen seksuaali-identiteetin ristiriidasta uskonnon asettamiin vaatimuksiin. (Jaspal – Cinnirella 2010: 864.) Jotkut homoseksuaaleiksi itsensä tunnustavat miehet sanoivat tietävänsä homouden olevan väärin ja sen olevan saatanan koetus, mutta toivovan löytävänsä oikean polun uudestaan. Toiset sanoivat syntyneensä homoseksuaaleiksi, mutta tietävänsä sen silti olevan väärin islamin uskossa, koska Profeetat ovat kirjoituksissaan sanoneet näin. (Jaspal – Cinnirella 2010: 858, 855, 859, 860.)

"...In the mosque we are told that Satan tries to tempt muslims... I know that doing gay things is evil but I hope I'll change my ways and take the right path... It's all about temptation." (K2-858)

"...I think it's wrong to be like this (gay)... I guess I was born gay... It's the way I was born... Allah made me this way." (K2-855)

"...Being gay is wrong in Islam...I don't deny that... It just is." (K2-859)

"...What the Prophet said was right... that's always going to stand... Men having sex with other men was wrong in his eyes." (K2-860)

Yksilön homoutta pidettiin myös Allahin päätöksentekona ja valintana, eikä yksilöstä itsestään riippuvaisena asiana. Homoseksuaaliksi itsensä mieltävä muslimi myös kyseenalaisti omaa uskonnollista vakaumustaan 'oikeana' muslimina seksuaalisen suuntautumisensa vuoksi. (Jaspal – Cinnirella 2010: 856, 862.)

"... It is not a sinful deviation of religious values... institution of Islam might suggest, but rather it is god's decision making." (K2-856)

"... But if I'm gay am I acting like a true muslim?" (K2-862)

Homoseksuaalisuuden tunnustamista piilotellaan muslimiyhteiskunnissa, sillä sen pelättään aiheuttavan uskonnollisen yhteisön hylkäämisen ja yksilön leimaamisen. (Jaspal – Cinnirella 2010: 850). Homoseksuaalisuudesta on rangaistu myös väkivallalla joissakin muslimiyhteiskunnissa (Jaspal – Cinnirella 2012: 221).

"...Life is not too hard until someone finds out and blabs... you get treated like a piece of shit then... like you are not a man or a woman, just a khusa (hermaphrodite)." (K9-227)

Kaksinaismoralismi liittyy myös käsityksiin homoseksuaalisuudesta. Vaikka homoseksuaalisuus on jyrkästi tuomittua islamin uskoisissa yhteiskunnissa, se on kuitenkin hiljaisesti hyväksyttyä miesten välisessä seksuaalisessa kanssakäymisessä harjoittelemisessa ennen avioliittoa. (Jaspal – Cinnirella 2010: 850.)

"...Many muslim communities homosexuality among young men is often overlooked.. any public recognition of one's sexuality... fulfils social and religious obligations such as marriage." (K2-850)

Taulukko 3. Esimerkki opinnäytetyön sisällön analyysin luokittelusta alaluokassa ”Homoseksuaalisuus on väärin”.

Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
"...Being gay is wrong in Islam...I don't deny that...It just is." (K2-859)	"Homoseksuaalisuus on väärin"	Homoseksuaalisuuden tuomitavuus
"...What the Prophet said was right...that's always going to stand...Men having sex with other men was wrong in his eyes." (K2-860)		
"...Being gay goes against Islam completely, I know, but I try to resist it...I want to get married some day...Right now I'm going against god." (K2-861)		

5.1.5 Ehkäisyvälineiden käyttö

Koska islamin uskoisissa kulttuureissa suhtaudutaan seksuaalisuuteen tabuna, myös ehkäisyohjaukseen ja ehkäisyvälineiden oikeaan ja turvalliseen käyttöön liittyy väärinkäsityksiä ja tietämättömyyttä (Hasnain ym. 2013: 57-58). Nuoret miehet kertoivat television, internetin ja kavereiden olevan pääasiallinen informaation lähde ehkäisyvälineiden käyttöön liittyvissä asioissa (Hasnain ym. 2013: 61). Islamin uskoisissa kulttuureissa esiaviollinen ja avioliiton ulkopuolinen seksi on kiellettyä (Smerecnik ym. 2013: 1), joten kondomin käyttö liitetään uskottomuuteen. Joillakin uskonnollisilla johtajilla on suuria väärinkäsityksiä liittyen kondomien käyttöön. Niiden katsotaan edistävän syntien tekemistä. (Alkhasawneh ym. 2014: 6.) Ehkäisyvälineitä myös epäröidään ostaa muiden nähden (Hasnain ym. 2013: 60). HIV:n ennaltaehkäisyyn liittyvä tieto vaihteli eri yhteiskuntaluokkien kesken erityisesti koskien kondomia ehkäisykeinona. Ehkäisyvälineiden käytöstä on enemmän tietoa ylempiin sosiaaliluokkiin kuuluvilla muslimeilla, koska kunnollisen ehkäisy- ja seksuaaliohjauksen saamisessa on puutteita. Alempiin sosiaaliluokkiin kuuluvat eivät olleet yhtä tietoisia sukupuolitaudeista ja HIV:stä. (Hasnain ym. 2013: 61.) Alempiin sosiaaliluokkiin kuuluvien naimattomien ja naimisissa olevien naisten pääsyä ehkäisyneuvonnan piiriin, mukaan lukien perheiden perustamiseen ja ehkäisyvälineiden käyttöön liittyvissä asioissa, rajoittaa sukupuolten välinen

tasa-arvo ja itsemääräämisoikeuden puuttuminen. Naiset tarvitsevat mieheltään luvan ehkäisyvälineiden käyttämiseen. (Hasnain ym. 2013: 58.)

"...Women, and specifically poorly educated women... are brought up in a society with pronounced gender inequalities with serious restrictions of autonomy and poor possibilities to access any health care services without permission of the husband..." (K1-2)

Miehet myös syyttivät naisia suunnittelemattomista raskauksista; heidän olisi pitänyt miettiä tekojensa seurauksia ennen kuin toimivat impulsiivisesti. Raskauteen liittyvät päätökset tehtiin tutkimuksen mukaan koko perheen kesken, eikä naisilla ollut tämän tutkimuksen mukaan yksinään päätäntävaltaa raskauteen liittyvissä asioissa. (Smerecnik ym. 2013: 5, 6.)

"...The mothers-to-be are blame for their unintended pregnancies; they should have anticipated the consequences before acting upon their impulses..." (K3-5)

"...including issues like unintended pregnancy.. concern the entire family and are rarely made without consulting the family." (K3-7)

Kuvio 3. Minkäläistä tietoa muslimimiehillä on seksuaali- ja lisääntymisterveydestä? Pääluokka ja yläluokat.

5.2 Miesten seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten asioiden tuntemus

Tutkimuksissa kävi ilmi, että miesten tietotaso seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyen on hyvin matala. Matalan tietotason syiksi on esitetty kulttuurisia sekä uskonnollisia tekijöitä. Islamin uskonnossa seksuaali- ja lisääntymisterveyttä kuitenkin on pidetty merkittävänä osana ihmisen elämää ja siihen on viitattu joissakin uskonnollisissa teksteissä, teoreettisia sekä käytännön näkökulmia esittäen. Tämä osoittaa kiinnostusta seksuaalikasvatusta kohtaan. (Khajehei ym. 2012: 986.)

5.2.1 Sairastuminen sukupuolitautiin

Sukupuolitauteihin sairastumisesta miehet tiesivät tapoja, joiden välityksellä HIV tartunnan voi saada ja minkälaisia ovat sukupuolitauteihin liittyvät oireet. Harvemmat tutkimukseen osallistuneet tiesivät, että HIV voi tarttua myös miesten välisen seksuaalisen kanssakäymisen välityksellä. (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6; Khajehei ym. 2012: 984.) Tämä on tärkeä havainto, sillä islamin uskossa miesten on sallittua harjoitella seksuaalista kanssakäymistä keskenään ennen avioliittoa (Jaspal – Cinnirella 2010: 850).

Suuri osa tutkimukseen osallistuneista miehistä tiesi, että HIV on parantumaton sairaus. Seksuaaliseen kanssakäymiseen liittyvä riski sairastua sukupuolitautiin oli tiedostettu asia ja miehet halusivat tutkimuksen mukaan suojata itsensä sekä kumppaninsa sairastumiselta. (Alkhasawneh ym. 2014: 4; Bteich ym 2017: 313.) Kuitenkin näiden asioiden tietämyksen rinnalla miehillä oli uskomuksia, kuten HIV on sairaus, jota ei voi välttää millään ehkäisykeinolla (Alkhasawneh ym. 2014: 6).

"More than half of the men knew that AIDS was incurable; a minority of women (45%) and men (39%) knew that a healthy-looking person could transmit HIV infection." (K7-4)

"...bloody discharge from genitals is sign of STI in both men and women", and "sores in genital area are signs of STI in both men and women", with men presenting higher level of knowledge on the items." (K6-984)

Taulukko 4. Esimerkki opinnäytetyön sisällön analyysin luokittelusta alaluokassa ”Sukupuolitautilien tarttuminen”

Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
- ”...most women and men correctly answered that HIV could be transmitted through organ transplantation, through blood transfusion, through contaminated implements, from mother to child, and through heterosexual intercourse.”(K7-4)	”Sukupuolitautilien tarttuminen”	”Sairastuminen sukupuolitautiliin”
-”The majority of participants knew about methods of HIV transmission such as sexual intercourse, injection drug use, and exposure to blood; but they also believed, inaccurately, that HIV could be transmitted through other methods such as insect bites; use of food utensils, toothbrushes, and swimming pools; sneezing or coughing; and shaking hands or visiting infected people.” (K7-6)		
-”However, fewer participants knew that HIV could be transmitted through homosexual intercourse...” (K7-4)		
-”...hand shaking, kissing, hugging, sharing dishes, using public toilets and mosquito bites do not increase the risk of HIV transmission”, “bloody discharge from genitals is sign of STI in both men and women”, and “sores in genital area are signs of STI in both men and women”, with men presenting higher level of knowledge on the items.” (K6-984)		
- ”...more than half of the men knew that AIDS was incurable; a minority of women (45%) and men (39%) knew that a healthy-looking person could transmit HIV infection.” (K7-4)		
-”...little more than half the men thought that one could not avoid becoming infected with HIV if it was your fate.” (K7-4)		

5.2.2 Yliluonnolliset vaikutteet sairastumisessa

Tutkimuksen mukaan iso osa miehistä ajatteli, että HIV-infektioon sairastumisen voi aiheuttaa noituus. Lisäksi miesten yleinen käsitys oli, että mikäli sairastuminen on yksilön kohtalo, niin tartunnalta ei voi välttyä. (Alkhasawneh ym. 2014: 4.) Muslimien pyhisissä teksteissä, kuten Koraanissa, on mainittu mustien siementen sekä hunajan parantavasta voimasta, joten muslimeilla on vahva usko siihen, että niiden syöminen myös ehkäisee AIDSiin sairastumista (Alkhasawneh ym. 2014: 7).

”...little more than half the men thought that one could not avoid becoming infected with HIV if it was your fate.” (K7-4)

“Muslims have a strong belief in the healing effect of the black seed and honey because they were mentioned in both Quran and Hadith.” (K7-7)

5.2.3 Sukupuolitautilien ehkäisykeinoja

Miehillä käsityksinä sukupuolitautilien ehkäisykeinoista oli esimerkiksi uskollisuus avioliitossa. Tämän käsityksen myötä nousee esiin tutkimuksessa tehty löydös miesten seksityöläisten kanssa seksin harrastamisesta sekä avioliiton ulkopuolisista seksikumppaneista. Osalla miehistä oli ollut useampiakin seksikumppaneita edellisen 12 kuukauden aikana. (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6.) Suurin osa vastaajista piti sukupuolitautilien testauttamista ennen avioliittoa, ehkäisykeinona HIV-infektioon sairastumisessa (Alkhasawneh ym. 2014: 6). Edelliset käsitykset ovat tutkimusten mukaan myös ristiriidassa sen kanssa, että miehet olivat tietoisia sukupuolitautilien tartuntatavoista ja he olivat halukkaita suojaamaan itsensä sekä kumppaninsa (Bteich ym. 2017: 313). Seksuu- ja lisääntymisterveyden tietämys on siis heikkoa ja siihen tulisi saada enemmän koulutusta.

“A large proportion of women and men identified premarital testing as a way to protect themselves from HIV (80% and 84%).” (K7-6)

Muslimeilla on uskonnollinen vaatimus poikalapsien ympärileikkaamiselle, he uskovat, että ympärileikkaamisella on muun muassa lääketieteellisiä etuja. Miehet uskoivat myös, että ympärileikkaus alentaa sukupuolitauteihin sairastumisen riskiä. (Anwer – Samad – Iftikhar – Baig-Ansari 2016: 3.) Islamistisessa kulttuurissa terveyden edistä-

misen oletuksena on, että jokainen huolehtii omasta terveydestään pidättäytymällä esimerkiksi avioliiton ulkopuolisesta seksistä, sillä se altistaa terveydellisille ongelmille (Alkhasawneh ym. 2014: 7).

Taulukko 5. Esimerkki opinnäytetyön sisällön analyysin luokittelusta alaluokassa ”Kondomin käyttö”.

Alkuperäinen ilmaisu	Alaluokka	Yläluokka
-”Condom use as a prevention method for HIV infection is overlooked in the community and in the local literature...” (K7-6)	”Kondomin käyttö”	”Sukupuolitaudin ehkäisykeinoja”
-”Although 60% of the men thought that condoms could help in preventing HIV infection.” (K7-4)		
-”...more women than men knew that it was important to check the expiration date of the condom, 67% of women compared to 51% of men.” (K7-4)		
-”Stigma related to condom use can be interpreted in the context of culture; talking about sexual behavior is taboo in Jordan, as it is for many other Arab Muslims. Condom use has been related to unfaithfulness.” (K7-6)		

Kondomin käyttö ehkäisykeinona HIV-infektiota vastaan, on sivuutettu muslimikulttuureissa. Kondomin käyttö on leimaavaa, sillä se yhdistetään uskottomuuteen. Tämä on haasteellinen yhtälö, koska seksuaalikäyttäytymisestä puhuminen itsessään on jo tabu muslimikulttuureissa. Vaikka miehillä oli uskomuksia kohtalosta sekä siitä, ettei HIV-infektiolta voi suojautua millään keinolla, kuitenkin osa miehistä ajatteli, että kondomi voisi auttaa HIV:n ehkäisemisessä. Kuitenkaan iso osa miehistä ei tiennyt, että kondomin viimeisellä käyttöpäivämäärällä on tärkeä merkitys ja voimassaolo tulisi tarkastaa ennen käyttöä. (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6.)

5.2.4 Koraanin tulkitseminen

Kuten jo aiemmin on mainittu, islamin uskonnolla sekä muslimikulttuurilla on vaikutusta seksuaaliasioiden tietämyksen tasoon muslimimaissa. Muslimien pyhä kirja, Koraani, on islamististen oppien sekä lakien peruslähde, joka määrittelee muun muassa uskon perusteita, moraalia sekä kaikkia ihmisen sosiaalisen elämän puolia ja niiden keskinäisiä suhteita (Koraani 2016). Muslimit siis uskovat vahvasti pyhien tekstien ohjeistuksiin ja pyrkivät noudattamaan niitä elämässään (Alkhasawneh ym. 2014: 7).

Islamistisessa kulttuurissa ja Koraanissa on määritelty terveydellisellä hyödyllä perusteltuja määräyksiä, kuten pidättäytyminen esiaviollisesta seksistä. Myös tiettyjen ruokien syömisellä sekä alkoholista pidättäytymisellä on ihmisen terveyttä edistävä vaikutus. (Alkhasawneh ym. 2014: 7.)

“Health promotion in Islam is part of human responsibility for one's own health: a Muslim should abstain from extramarital sex, withdraw from eating certain foods, fast, and abstain from alcohol because these contribute to deteriorating human health.” (K7-7)

Islamin uskonto verrattuna Juutalaisuuteen, useista Koraanin ohjeistuksista huolimatta, vain suosittelee poikalapsien ympärileikkaamista. Muslimeilla ei ole suoranaista ohjetta toimenpiteen suorittamisen ajankohdasta, vaan se vaihtelee myöhäislapsuudesta nuoruuteen. (Anwer ym. 2016: 6.) Muslimit uskovat ympärileikkauksen tuomiin terveydellisiin etuihin, kuten virtsatientulehdusten, HIV:n ja muiden sukupuolitautilien ja penissyövän ehkäisyyn (Anwer ym. 2016: 1).

”In Islamic tradition, although male circumcision is recommended practice (Sunnah)...” (K10-6)

5.2.5 Seksuaaliohjauksen lisääminen

Seksuaaliohjauksen puutteellisuus islamistisessa kulttuurissa näkyy tietämättömyytenä seksuaali- ja lisääntymisterveydellisissä asioissa, kuten kappaleessa 5.1.1 on aiemmin kerrottu. Tutkimuksen mukaan matala tietämyksen taso on molemmilla sukupuolilla, mutta miehillä oli monissa asioissa parempi tietämyksen taso kuin naisilla. Lisääntymisterveyteen liittyvissä asioissa kysyttiin muun muassa raskauden ehkäisykeinoista ja

miehet osoittivat parempaa tietämystä keskeytetyn yhdynnän tehottomuudesta ja sen epäluotettavuudesta raskauden ehkäisykeinona. (Khajehei ym. 2012: 984.)

Vaikka miehillä olikin jonkinlaista tietoa seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa, tiedonlähteet olivat usein epäluotettavia. Raskauden ehkäisyvälineiden tuntemuksessa oli puutteita tai kokonaan vääränlaista tietoa tai sitten tietoa välineistä ei ollut ollenkaan. Miehet esimerkiksi eivät tieneet, että raskaaksi voi tulla jo ensimmäisestä yhdynnästä. (Khajehei ym. 2012: 984.)

”...more men knew about the low efficacy and reliability of the withdrawal method as a method of birth control.” (K6-984)

“The majority of men and women either had incorrect knowledge on or did not know about contraceptive use.” (K6-984)

Ehkäisyvälineiden käyttämiseen liittyy leimautumisen riski, sillä muslimikulttuurissa kondomin käyttö yhdistetään uskottomuuteen. Tutkimuksen mukaan Iranin hallitus on järjestänyt kansalaisten käyttöön ilmaisen perhesuunnittelupalvelun sekä lisääntymisterveyden neuvonnan, jota terveydenhuollon tarjoajat suosittelevat ehkäisymenetelmien oikeaoppisen käytön opettelemiseen. Siitä huolimatta vain 55,4 prosenttia fertiiliässä olevista muslimeista käyttää jonkinlaista ehkäisymenetelmää seksuaalisen kanssakäymisen yhteydessä. (Alkhasawneh ym. 2014: 6; Khajehei ym. 2012: 984, 987-988.)

Myös sukupuolitautilien tartuntatapojen tuntemus oli jossakin määrin heikkoa. Miehet tiesivät, että HIV voi tarttua yhdynnän välityksellä, suonensisäisten huumeiden käytön välineiden välityksellä sekä verelle altistumisen välityksellä. Tiedon lisäksi heillä oli paljon väärinkäsityksiä. Miehet luulivat, että HIV voi tarttua hyönteisten puremien välityksellä, aterimien käytön välityksellä, hammasharjan välityksellä tai uima-altaista. Myös aivastamisen tai yskimisen välityksellä tarttuminen oli yleinen luulo. Väärinkäsitykset saattavat eristää sairastuneet muusta väestöstä, sillä miehet luulivat, että HIV voi tarttua sairastunutta kätelemällä tai edes vieraillemalla hänen luonaan. (Alkhasawneh ym. 2014: 6.)

Matalan tietotason vuoksi olisi erittäin tärkeää saada seksuaaliohjaus lisättyä kaikkien Arabimaiden muslimien koulutukseen. Nuorten muslimien asenne seksuaali- ja lisääntymisterveyttä kohtaan on positiivisempi kuin aikaisempien sukupolvien. Suurin osa

tutkimukseen osallistujista olikin sitä mieltä, että nuoret muslimit tarvitsevat lisää informaatiota seksuaali- ja lisääntymisterveyden asioissa (Khajehei ym. 2012: 985).

“The majority of participants knew about methods of HIV transmission such as sexual intercourse, injection drug use, and exposure to blood; but they also believed, inaccurately, that HIV could be transmitted through other methods such as insect bites; use of food utensils, toothbrushes, and swimming pools; sneezing or coughing; and shaking hands or visiting infected people.” (K7-6)

“...the majority of men and women believed that young people needed more information regarding SRH issues.” (K6-985)

5.2.6 Seksuaalisen kanssakäymisen merkitys

Seksuaali- ja lisääntymisterveyttä on pidetty islamissa merkittävänä osana ihmisen elämää ja siihen viitataan uskonollisissa teksteissä. Kuitenkin seksuaalisuudesta ja seksuaaliasioista puhuminen Arabimaissa on edelleen tabu. (Khajehei ym. 2012: 985; Alkhasawneh ym. 2014: 2.) Tutkimuksista kävi ilmi, että miehet uskovat kondomin käyttämisen vähentävän seksuaalista nautintoa, ja he eivät halua sen vuoksi käyttää kondomia. Miehet uskovat lisäksi, että kondomin käyttäminen ei estä HIV:n tarttumista, ja tämän voi odottaa vähentävän kondomin käyttämistä seksuaalisen kanssakäymisen aikana entisestään. (Alkhasawneh ym. 2014: 6.) Tutkimuksen mukaan myös poikalapsien ympärileikkaamiseen liittyy käsitys seksuaalisen nautinnon parantamisesta (Anwer ym. 2016: 2).

“The majority of the study participants believed that condoms decreased sexual pleasure, and a majority of participants thought that condoms couldn’t help prevent the transmission of HIV.” (K7-6)

“...medical reasons were cited by 5.8%, and a perception of improved sexual satisfaction was cited by 4%.” (K10-2)

5.2.7 Seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetus

Koska kaikilla yksilöillä on seksuaalisia tunteita, tulisi kaikilla ihmisillä olla edes kohtuullista tietoa seksuaali- ja lisääntymisterveydestä. Tietämyksen lisääminen voi auttaa edistämään miesten elämänlaatua ja auttaa saavuttamaan nautinnollisen elämän. Valtaosa tutkimuksen osallistujista olivat sitä mieltä, että seksuaaliterveyden opetusta tulisi sijoittaa lukion opetusohjelmaan, sillä nuoret tarvitsevat lisäinformaatiota seksuaaliterveydestä. Opettajat saivat koulutuksen seksuaaliterveydellisiä asioita ollakseen päteviä opettamaan olennaisia sekä tärkeitä asioita seksuaaliterveydestä opiskelijoille. (Khajehei ym. 2012: 985, 988.)

“The majority of participants in our study believed that sexual health education needed to be implemented in high-school programmes and be taught by trained teachers, parents or professionals.” (K6-988)

Vaikka tarjolla olisi virallisia seksuaaliterveydellisiä neuvontapalveluita, tutkimuksesta kävi ilmi, että miehet mieluummin hankkivat tietoa oman kokemuksen kautta kuin julkisilta väyliltä. Tiedonlähteitä olivat yleisimmin internet, ystävät, kirjat sekä lehdet. Tieto, jota nuoret hankkivat itsenäisesti on epäluotettavista lähteistä, joka tarkoittaa sitä, että väärinkäsityksiä syntyy ja tärkeät tiedot jäävät puuttumaan. (Khajehei ym. 2012: 988.)

“...acquired information on sexual health mostly from their personal experiences rather than educational programmes for the public.” (K6-988)

“...the main sources of information on the issue of sexuality for young people were from unreliable resources such as the internet, friends, books and magazines.” (K6-988)

Taulukko 6. Esimerkki opinnäytetyön sisällön analyysin luokittelusta alaluokassa ”Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ammattilaiset”.

Alkuperäinen ilmaus	Alaluokka	Yläluokka
-“The majority of participants in our study believed that sexual health education needed to be implemented in high-school programmes and be taught by trained teachers, parents or professionals.” (K6-988)	“Seksuaali- ja lisääntymisterveyden ammattilaiset”	“Seksuaali- ja lisääntymisterveyden opetus”
-“...the majority of men and women believed that young people needed more information regarding SRH issues.” (K6-985)		

6 Pohdinta

Opinnäytetyön toteutusvaiheen ja aineiston haun alussa huomasimme, että alkuperäiset tutkimuskysymyksemme eivät olleet sopivia saatavilla olevaan tietoon verrattuna. Muokkasimme kysymystä ja muotoilimme sen lisäksi toisen tutkimuskysymyksen opinnäytetyöllemme siten, että aineistomme vastaa molempiin kysymyksiin. Opinnäytetyömme lopullinen raportti tulee olemaan tiivis, mutta kaikki oleellinen sekä aiheemme kannalta tärkeä asia tulee tarkasti mukaan. Olemme tyytyväisiä aineiston määrään, sillä tutkittua tietoa aiheesta on saatavilla hyvin niukasti. Joitakin tutkimuskysymyksiimme vastaavia artikkeleita emme saaneet luettavaksemme, koska ne olivat maksullisten tietokantojen takana. Valitsemamme tutkimukset avasivat kuitenkin hyvin tutkittavaa ilmiötä. Toteutimme aineiston analyysin sisällön analyysia käyttäen.

6.1 Tulosten tarkastelu

Tarkastelimme tuloksia suhteessa oman työmme teoreettiseen taustaan. Tarkastelimme kirjallisuudesta löytyvää tietoa, että oliko tiedoissa jotain poikkeavaa, jotain uutta ja oliko tieto yhdenmukaista. Artikkeleista löytynyt tieto oli yhdenmukaista liittyen miesten seksuaalikäsitteisiin. Miesten SELI-tietämyksen taso arabimaissa oli alhainen saatavilla olevan seksuaaliohjauksen riittämättömyyden vuoksi. Seksuaaliohjauksen vähäisyyteen vaikuttaa uskonnon ja kulttuurin asettamat normit, jotka toimivat niin nuoremmille kuin vanhemmille muslimeille elämänohjeina. Muslimien uskonnolliset johtajat päättävät monista asioista ja he uskovat esimerkiksi, että naimattomien nuorten ei tulisi altis-

tua minkäänlaisille seksuaalisille asioille ennen avioliittoa. (Khajehei ym. 2012: 987; Smerecnik ym. 2010: 4, 8.)

Tiedon saanti seksuaali- ja lisääntymisterveydellisissä asioissa on rajallista puhumattomuuden kulttuurin vuoksi (Khajehei ym. 2012: 985; Alkhasawneh ym. 2014: 2; Stegall – Pryce 2014: 32). Aiemman kirjallisuuden mukaan muslimit pitävät seksuaalisuutta suotavana ja luonnollisena osana elämää naisen ja miehen välillä, avioliiton sisällä (Lipsanen 2009: 38-39). Kuitenkin seksuaalisuus on aiheena edelleen niin suuri tabu, että nuoret eivät saa tarvitsemaansa tietoa mistään. (Lipsanen 2009: 38-39; DeJong ym. 2005.) Tutkimuksissa todettiin, että nuorten saama SELI-tieto on peräisin epäluotettavista lähteistä (Khajehei ym. 2012: 988).

Opinnäytetyöhömmme valitun aineiston perusteella meille tuli uutena tietona se, että osa kulttuurin ja uskonnon tavoista olivat ristiriitaisia sekä kaksinaismoralistisia. Muslimien kulttuurissa on korostettua käyttäytyä siveellisesti ennen avioliittoa ja kaikenlainen seksuaalinen kanssakäyminen on hyväksyttävää vasta avioliiton solmimisen jälkeen (Smerecnik ym. 2010: 1, 4). Hämmentävää tutkimuksissa oli myös se, että suurin osa vastaajista piti sukupuolitautilien testauttamista ennen avioliittoa, ehkäisykeinona HIV-infektioon sairastumisessa ja silti osa miehistä myönsi, että heillä oli ollut useampiakin avioliiton ulkopuolisia seksikumppaneita viimeisen vuoden aikana (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6). Sääntöjen ja käyttäytymismallien koettiin koskevan enemmän naisia kuin miehiä (Bteitch ym. 2017: 313; Smerecnik 2010: 8). Miehillä on hyväksytympää toteuttaa itseään seksuaalisesti sekä harjoittaa homoseksuaalisia tekoja ennen avioliittoa harjoitusmielessä, vaikka homoseksuaalisuus on jyrkästi tuomittua islamin uskonnossa. (Jaspal – Cinnirella 2010: 850.) Islamin uskonto ja muslimien kulttuuri on ulkopuolisen silmin katsottuna sallivampi miehiä, kuin naisia kohtaan. Esiaviollisen seksin harjoittaminen miesten kesken avioliittoa varten, on mielenkiintoinen asia muslimikulttuurissa. Mitä sillä ajatellaan olevan merkitystä avioliittoon liittyen? Onko sillä vaikutusta miesten itsetuntoon tai seksuaaliseen suoriutumiskykyyn aviomiehenä? Seksuaali- ja lisääntymisterveyttä pidetään islamissa merkittävänä osana ihmisen elämää ja tutkimuksista kävi ilmi, että seksuaalisen nautinnon vähenemistä kondomin käytön seurauksena pelättiin, joten myös sen vuoksi kondomin käyttö miehillä oli vähäistä (Khajehei ym. 2012: 985; Alkhasawneh ym. 2014: 2, 6). Muslimimiesten seksuaalikäyttäytymisestä saisi mielenkiintoisen jatkotutkimuskohteen. Tulevaisuudessa olisi hyvä tutkia onko seksuaaliohjauksen edistämisen kannalta tärkeämpää erottaa islamilaiset säännöt ja kulttuurin arvot toisistaan (Smerecnik ym. 2010: 6).

Miesten seksuaalikäsitteisiin vaikutti kirjallisuuden perusteella myös maahanmuutto. Länsimaihin maahanmuuton seurauksena muuttaneet muslimit suhtautuivat seksuaalisuuteen ja sen yksilölliseen ilmentämiseen vapaammin. (Smerecnik 2010: 2.) Tutkimuksen mukaan länsimaihin muuttaneet miehet ajattelivat esimerkiksi homoseksuaalisuudestaan suopeammin, ja se nähtiin enemmänkin Jumalan kuin henkilön omana valintana (Jaspal – Cinnirella 2012: 218, 230-231, Jaspal – Cinnirella 2010: 856). Homoseksuaalisuuden käsite ylipäätään nähtiin muslimeiden keskuudessa länsimaistumisen seurauksena eräässä tutkimuksessa (Jaspal – Cinnirella 2010: 850).

Islamin uskossa ja muslimikulttuurissa päätösvalta on miehillä. Pakistanissa tehdyn tutkimuksen mukaan naiset eivät saa käyttää ehkäisymenetelmiä ilman miehensä lupaa, eikä raskauden jatkumisesta tai lopettamisesta nainen voi tehdä itsenäistä päätöstä. Sukupuolten välinen tasa-arvo ei toteudu, eivätkä naiset saa päättää omista terveyteen liittyvistä asioistaan ilman miehensä lupaa. Tämän vuoksi lisääntymisterveydellisten asioiden tietämys on heikkoa ja ehkäisyyn liittyvät tiedot puutteellisia (Hasnain ym. 2013: 58.) Ilmiöön liittyy vahvasti muslimikulttuurille tärkeimpiin ominaisuuksiin kuuluva perheen kunnian säilyttäminen ja kaikenlainen poikkeava tai häpäisevä asia pyritään hoitamaan niin kunniaakkaasti kuin se on mahdollista (Bteitch ym 2017: 312).

Tarkastelimme kirjallisuuskatsaukseen valittujen artikkeleiden yleistettävyyttä myös siitä näkökulmasta, missä maassa alkuperäinen tutkimus oli tehty. Tutkimuksemme tulokset eivät ole täysin yleistettävissä, koska valitsemamme tutkimukset oli toteutettu eri puolilla maailmaa ja toisistaan poikkeavissa ympäristöissä. Pakistanissa ja Iso-Britanniassa tehtyjen tutkimusten tulokset vaihtelivat, seksuaaliohjauksessa oli puutteita molemmissa, mutta erityisesti Pakistanissa sosiaalinen luokka vaikutti paljon seksuaali- ja lisääntymisterveydellisten, sekä ehkäisyyn liittyvien asioiden tietämykseen (Hasnain ym. 2013: 61; Anwer ym. 2016). Alankomaissa tehty tutkimus oli toteutettu internetissä, ja sen yleistettävyyttä pohtiessa on hyvä huomioida sen suuri otanta, johon osallistui sekä miehiä että naisia, kristittyjä ja muslimeja ja se, että internetissä kuka tahansa voi kirjoittaa mitä tahansa, koska anonymiteetti on taattu. Tutkimuksessa oli arvioitu, oliko kommentin kirjoittaja muslimi vai kristitty. Tämän jaottelun perusteella valitsimme omaan tutkimukseemme miesten kommentteja (Smerecnik 2010: 2-3.)

Alankomaissa tehdyn tutkimuksen mukaan maahanmuuton seurauksena maahan muuttaneet nuoret miehet olivat seksuaalisesti kokeneita, ja maahanmuutto muutti

seksuaalikäsitteitä länsimaisempaan suuntaan (Smerecnik ym. 2010: 2). Iso-Britanniassa tehdyssä tutkimuksessa (Steggall – Pryce 2014: 35) kaikilla tutkimukseen osallistuneilla maassa asuvilla miehillä oli järjestetty avioliitto. He eivät olleet koskaan saaneet seksuaaliohjausta mistään, ja heillä oli epärealistisia käsityksiä koskien siemensyöksyä ja normaaleja seksuaalisia toimintoja.

Vaikka maahanmuutolla olikin merkitystä yksilön seksuaalisuuden positiiviseen ilmentämiseen, seksuaaliohjaukseen sekä lisääntymisterveydellisten asioiden tuntemukseen, Iso-Britanniassa tehdyissä tutkimuksissa maassa asuvat homoseksuaalit pelkäsivät torjuntaa uskonnollisista yhteisöistä homoseksuaalisuuden takia, ja sen vuoksi pitivät seksuaalisen suuntautumisensa salassa (Rusi – Cinnirella 2010: 850, Rusi – Cinnirella 2012: 221.) Yhdysvalloissa ja Isossa-Britanniassa on erikseen tukiryhmiä homoseksuaaleille muslimimiehille, jotta he mieluummin sopeutuisivat kuin eristäytyisivät yhteisöstä homoseksuaalisuuden takia (Rusi – Cinnirella 2012: 219).

Omanissa ja USA:ssa tehdyssä tutkimuksessa käsiteltiin nuorten Jordaniaalaisten opiskelijoiden tietämystä HIV:n ehkäisystä ja tuloksista selvisi, että tietämyksen taso oli osittain hyvää, osittain huonoa ja lisäksi miehillä oli erilaisia uskomuksia koskien HIV-infektiota. Tässä tutkimuksessa oli mukana myös naisia, joten huomioimme tuloksissa ainoastaan miesten osuuksia. Miehillä oli osittain parempaa tietämystä HIV-infektiota koskevista asioista kuin naisilla. On väitetty, että suuri muslimiväestö suojelisi Jordaniaalaisia korkean riskin seksuaalikäyttäytymiseltä ja siten myös HIV:ltä. Näin ei ole kuitenkaan ole ollut muissa muslimimaissa. Esimerkiksi Indonesia, joka on maailman suurin muslimimaa, on viime vuosina kokenut räjähdysmäisen HIV:n leviämisen. (Alkhasawneh ym. 2014: 1.) Muslimimaissa piiloudutaan islamin uskon taakse ja luotetaan ihmisten moraaliseen käyttäytymiseen siinä, että seksuaaliohjausta tai ehkäisy-menetelmiä ei tarvita tai sallita. Tutkimustulokset kuitenkin osoittavat, että esiaviollista seksiä harrastetaan ja avioliiton ulkopuolisia seksisuhteita on olemassa, asetetuista normeista sekä aviorikoksen tekemisen jyrkästä tuomittavuudesta huolimatta. (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6; Smerecnik ym 2010: 1-5.) Tutkimuksessa osa miehistä myönsi, että heillä oli ollut useampiakin seksikumppaneita viimeisen vuoden aikana (Alkhasawneh ym. 2014: 4, 6). Tämän vuoksi olisi ehdottoman tärkeää, että seksuaali- ja lisääntymisterveydellistä ohjausta olisi saatavilla kaikille ikäryhmille kaikissa maissa uskonnosta tai kulttuurista huolimatta.

Tutkimuksessa todettiin, että seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietämystaso oli kaiken kaikkiaan matala, vaikka Iranissa on veloitettu jo yli viidentoista vuoden ajan kaikkia kihloissa olevia naisia ja miehiä osallistumaan seksuaali- ja lisääntymisterveyttä koskeville opetustunneille ennen avioliiton solmimista. Tutkimuksessa havaittiin, että ikä ja sosiaalinen luokka vaikuttivat suuresti osallistujien tietotasoon seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyen. (Khajehei ym. 2012: 986.)

Libanonissa tehdyssä tutkimuksessa tutkittiin lähtökohtaisesti sukupuolen, sosiaalisen luokan ja sosiaalisen paineen perusteella seksuaalisia uskomuksia sekä seksuaalista käyttäytymistä. Löydökset tukivat seksuaalisen koulutuksen puutetta ja uskonnollisten ja sosiaalisten normien esiintyvyyttä nuorten opiskelijoiden yhteisössä. Tutkimus myös osoitti, että nuorilla ei aina ole samoja näkemyksiä seksuaalisuudesta ja että naisille ja miehille on erilaisia käyttäytymismalleja. Libanonissa annettavassa seksuaalikasvatuksessa oli eroja hyväksyttävän ja ei-hyväksyttävän osalta, sukupuolten välillä. Niiden erot vaikuttavat suuresti miesten uskomuksiin sekä seksuaalikäyttäytymiseen. Naisilta odotetaan siveellisyyttä ennen avioliittoa ja miesten osalta säännöt ovat väljemmät. (Bteich ym. 2017: 299.)

Tämän opinnäytetyön aineistoon perehtymisen myötä, olemme tehneet johtopäätöksiä, että länsimaissa miesten tietotaso on parempi ja käsitykset ovat avoimempia, kuin esimerkiksi arabimaissa. Uskonto selkeästi vaikuttaa seksuaalikäsitteisiin, ja sen myötä kunnollisen seksuaaliohjauksen saatavuuteen. Pyhien tekstien tulkinnanvaraisuus voi aiheuttaa väärinkäsityksiä, koska erilaisia tulkintoja samasta tekstistä voi olla useampia. Muslimimpien käsitykset seksuaalisuudesta ovat erilaisia ympäri maailman ja tulokset ovat kulttuurisidonnaisia aikaan ja paikkaan, jossa ilmiötä on tutkittu.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön toteuttamisessa noudatimme hyvän tieteellisen käytännön tunnusmerkkejä, jotka perustuvat tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamiin ohjeisiin. Ohjeiden keskeisiä lähtökohtia ovat esimerkiksi tarkkuus tutkimustyössä, rehellisyys, yleinen huolellisuus sekä tulosten arviointi. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012: 6.) Huolellisuuteen kiinnitimme huomiota siten, että opinnäytetyön raportointi on luotettavaa, ja käytetyt menetelmät on tuotu esiin. Eettisyyden ja luotettavuuden takaamisessa on tärkeää reliabiliteetti eli se, että haut pystytään toistamaan, ja alkuperäistutkimus pystytään löytämään. (Ääri 2007: 4, 53.) Opinnäytetyöhön valikoitujen artikkelien avoimuus,

ja sen myötä työn tulosten tarkistamismahdollisuus on tärkeä osa tieteen käytäntöjä (Kuula 2006: 60). Muiden tutkijoiden töihin viittasimme asianmukaisella tavalla, ja raportoimme omasta opinnäytetyöstämme syntyneet tulokset tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten mukaisesti. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012: 6.) Viittaamalla asianmukaisesti aikaisempiin aihetta käsitteleviin tutkimuksiin ja niiden kirjoittajiin osoitimme myös perehtyneisyyttä aiheeseemme (Kuula 2006: 69). Opinnäytetyön toteutimme kirjallisuuskatsauksena, jonka vuoksi erillisiä sopimuksia tai tutkimuslupia ei tarvittu, ohjaavan opettajan hyväksyntä riitti (Kankkunen – Vehviläinen-Julkunen 2013: 103).

Opinnäytetyön luotettavuutta käsittelemme validiteetin käsitteen avulla. Opinnäytetyön luotettavuutta vahvistimme kuvaamalla työn tarkan etenemisen ryhmittelyvaiheesta aina analyysin tuloksiin asti. Validiteetin varmistimme sillä, että aineiston analysoinnin suoritimme yhdessä, mikä lisäsi aineiston luotettavuutta. Sisällönanalyysivaiheessa aineistoa lukiessamme keskityimme tiiviisti tekstin sisältöön, etsimällä vastauksia ainoastaan tutkimuskysymyksiimme. (Tuomi – Sarajärvi 2009: 135-136.) Valitsemissamme artikkeleissa kiinnitimme myös huomiota tutkimusten otantaan arvioidessamme niiden luotettavuutta. Laadullisissa tutkimuksissa ei ole yleisesti hyväksytyjä otoskokoja, vaan artikkeleiden sopivuus riippui tutkimusten tarkoituksista ja tietojen rikkaudesta. (Elo ym. 2014: 4.) Pyrimme valitsemaan artikkeleita, joissa otanta olisi mahdollisimman suuri.

Analyysi- ja ryhmittelyvaihe oli pitkäkestoinen, ja palasimme useaan otteeseen alkuperäisiin artikkeleihin. Aineiston rajallisuuden, ja vähäisen tutkimustiedon vuoksi löysimme tietoa vain englanninkielisistä artikkeleista, joita lukiessa vältimme käänkövirheitä. Näin menettelimme myös sellaisten artikkeleiden kohdalla, joiden otannassa oli miesten lisäksi naisia. Valikoimme vain miesten mielipiteitä ja uskomuksia edustavat kommentit. Pyrimme myös objektiivisuuteen tuloksia analysoitaessa, vaikka laadullisessa tutkimuksessa puolueellisuutta on vaikea välttää. Alkuperäisiin artikkeleihin palasimme useamman kerran ja tarkistimme kenelle, ja mitä varten tutkimus oli tehty, missä maassa ja millaista tarkoitusta varten (Hirsjärvi ym. 2007: 110). Meillä ei myöskään ollut ennakkokäsityksiä koskien työmme tuloksia. (Tuomi – Sarajärvi 2009: 135-136.) Kirjallisuuskatsauksen ollessa tutkimusmenetelmänä tutkimuksemme ei aiheuttanut ylimääräisiä toimenpiteitä tutkittavalle kohderyhmälle, koska ilmiötä oli tutkittu jo aikaisemmin. Kohderyhmälle ei aiheutunut vaivaa, koska tutkimuksemme oli toissijainen, ja aikaisempien tutkimuksien pohjalta tehty. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009: 7-8.)

6.3 Opinnäytetyön tulosten julkaiseminen

Opinnäytetyömme julkaistaan opinnäytetyön tuloksista kertovalla posterilla, joka on esillä Metropolia Ammattikorkeakoulussa Tukholmankadun toimipisteessä. Työmme tuloksia esittelemme raportointivaiheen seminaarissa 9.5.2018. Valmiin opinnäytetyömme raportti julkaistaan ammattikorkeakoulujen julkaisuarkisto Theseuksessa.

Lähteet

Alasuutari, Pertti 2014. Laadullinen tutkimus 2.0. Riika: InPrint.

Al-Mubarak, KA – Adamchak, DJ 1994. Fertility attitudes and behavior of Saudi Arabian students enrolled in U.S. universities. NCBI. Verkkodokumentti. <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/7761910>> Luettu 26.2.2018.

Alkhasawneh, Esra. – McFarland, Willi – Mandel, Jeffery – Seshan, Vidya 2014. Insight into Jordanian Thinking About HIV: Knowledge of Jordanian Men and Women About HIV Prevention. Journal Of The Association Of Nurses In AIDS Care. Verkkodokumentti. <[http://www.nursesinaidscaresjournal.org/article/S1055-3290\(13\)00107-6/pdf](http://www.nursesinaidscaresjournal.org/article/S1055-3290(13)00107-6/pdf)> Luettu 15.2.2018.

Anwer, Abdul Wahid – Samad, Lubna – Iftikhar, Sundus – Baig-Ansari, Naila 2016. Reported Male Circumcision Practices in a Muslim-Majority Setting. BioMed Research International. Verkkodokumentti. <<https://www.hindawi.com/journals/bmri/2017/4957348/>> Luettu 17.2.2018.

Arousell – Jonna 2015. Culture and religious beliefs in relation to reproductive health. Uppsala: Elsevier Ltd. Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1521693415001558>> Luettu 4.10.2017.

Brusila, Pirkko (toim.) 2008. Seksuaalisuus eri kulttuureissa. Duodecim. Keuruu: Ota-van Kirjapaino Oy.

Bteich, Ghada – Hajj, Mariana – Accaoui, Eliane – El Abed, Abir 2017. Sexual Perception of Young Lebanese Students. Scientific Research Publishing. Verkkodokumentti. <http://file.scirp.org/pdf/Health_2017022117394085.pdf> Luettu 20.2.2018.

DeJong, Jocelyn – Jawad, Rana – Mortagy, Iman – Shepard, Bonnie 2005. The Sexual and Reproductive Health of Young People in the Arab Countries and Iran. Manchester: Reproductive Health Matters. Luettavissa myös sähköisesti osoitteessa <<http://www.tandfonline.com.ezproxy.metropolia.fi/doi/pdf/10.1016/S0968-8080%2805%2925181-9?needAccess=true>> Luettu 5.10.2017.

Elo, Satu – Kääriäinen, Maria – Kanste, Outi – Pölkki, Tarja – Utriainen, Kati – Kyngäs, Helvi 2014. Qualitative content analysis: A focus on trustworthiness. Sage open. Verkkodokumentti. <<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/2158244014522633>> Luettu 27.3.2018

Hasnain, Syed Farid-ul – Johansson, Eva – Gulzar, Saleema – Krantz, Gunilla 2013. Need for Multilevel Strategies and Enhanced Acceptance of Contraceptive Use in Order to Combat the Spread of HIV/AIDS in a Muslim Society: A Qualitative Study of Young Adults in Urban Karachi, Pakistan. Global Journal of Health Science. Verkkodokumentti. <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4776849/>> Luettu 20.12.2017.

HIV:llä tarkoitamme tässä opinnäytetyössä Human Immunodeficiency Virus.

Kankkunen, Päivi – Vehviläinen-Julkunen, Katri 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro.

Khajehei, M. – Ziyadlou, S. – Ghanizadeh, A. 2012. Knowledge of and attitudes towards sexual and reproductive health in adults in Shiraz: a need for further education. *Eastern Mediterranean Health Journal*. Verkkodokumentti. <http://applications.emro.who.int/emhj/v19/12/EMHJ_2013_19_12_982_989.pdf?ua=1> Luettu 20.2.2018.

Klemetti, Reija – Raussi-Lehto, Eija (toim.) 2014. Edistä, ehkäise, vaikuta. Seksuaali ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020. THL.

Klemetti, Reija – Seppänen, Johanna – Matikka, Anni – Surcel, Heljä-Marja 2017. Ulkomaalaistaustaisten nuorten seksuaali- ja lisääntymisterveystietämiskysely kouluterveyskyselyssä 2015. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti*. Verkkodokumentti. <<https://journal.fi/sla/article/view/65565>> Luettu 5.10.2017.

Koraani 2016. Islamopas. Verkkodokumentti. <<http://www.islamopas.com/koranen.html>> Luettu 5.3.2018.

Korhonen, Elina – Närhi, Riikka 2011. Uskonnot ja seksuaalisuus. Väestötietosarja 24. Väestöliitto. Helsinki: Newprint Oy. Saatavilla myös sähköisesti. <<https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/0238ccaa9cdf90aa054e3c6f9701d036/1520841579/application/pdf/1418604/UskonnotJaSeksuaalisuus.pdf>> Luettu 11.10.2017.

Kuula, Arja 2006. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kylmä, Jari – Juvakka, Tarja 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Lipsanen, Laura (toim.) 2009. Katsaus islamilaiseen maailmaan. Väestötietosarja 20. Väestöliitto. Loimaa: Newprint Oy. Saatavilla myös sähköisesti. <https://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/51170c49a4cf0da334f0a13eb14f2e2c/1520840538/application/pdf/373235/Islam09_LR.pdf> Luettu 10.10.2017.

Näyttöön perustuva toiminta 2017. Hoitotyön tutkimussäätiö Hotus. Verkkodokumentti. <<http://www.hotus.fi/hotus-fi/nayttoon-perustuva-toiminta>> Luettu 11.10.2017

Religious Composition by Country, 2010-2015 2015a. Pew Research Center. Verkkodokumentti. <<http://www.pewforum.org/2015/04/02/religious-projection-table/2020/number/all/>> Luettu 11.10.2017.

Rusi, Jaspal - Cinnirella, Marco 2010. Coping with potentially incompatible identities: Accounts of religious, ethnic, and sexual identities from British Pakistani men who identify as Muslim and gay. *British Journal of Social Psychology*. Verkkodokumentti. <https://254b48d5-a-62cb3a1a-sites.google.com/site/rusijaspal/publications/pdfs/copingwithincompatibleidentitiesJASPALCINNIRELLA.pdf?attachauth=ANoY7co5MTYqsDLEHJn-uay-F8jOvXPFuMm0X48cghpTpbZgifcJW2gw3sLbdQtbDx5FDEudURGkRUyd0EQ8-I-7ljc0VAB8p2nk7mw72gchQdyqInK0GSiCMQBpA59X5JEjeeSrnXN5seEDLUtgYbAiJtLIa6GZHsxQUPet6RES5FlqeWk-OVnMkqIQPi8juC86oGWAvgdgb37JYt6HTqXMMxJpR1NGz_aOO2GfB-3cr2fAR_qtiSaDqrGiGmsE41ZnjHB9GE_TqECZMIS515zm0T3Yaz2KPa_huYXT6Wko5AX4hiL-yE%3D&attredirects=1> Luettu 14.1.2018.

Rusi, Jaspal – Cinnirella, Marco 2012. Identity processes, Threat, and Interpersonal Relations: Accounts From British Muslim Gay Men. *Journal of Homosexuality*. Verkkodokumentti <<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/00918369.2012.638551>> Luettu 14.1.2018.

SELL-tietämyksellä tarkoitamme tässä opinnäytetyössä seksuaali- ja lisääntymisterveyden tietämystä.

Smerecnik, Chris – Schaalma, Herman – Gerjo, Kok – Meijer, Suzanne – Poelman, Jos 2010. An exploratory study of Muslim adolescents' views on sexuality: Implications for sex education and prevention. *BMC Public Health*. Verkkodokumentti. <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2940920/>> Luettu 6.1.2018.

Steggall, Martin J. – Pryce, Anthony 2014. Loose nerves and weak blood: A thematic analysis of premature ejaculation in Bangladeshi Muslim men. *International Journal of Urological nursing*. Verkkodokumentti. <<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/ijun.12018/full>> Luettu 22.12.2017.

Stolt, Minna – Axelin, Anna – Suhonen, Riitta (toim.) 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turku: Juvenes Print.

Hirsjärvi, Sirkka – Remes, Pirkko – Sajavaara, Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2009. Humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käytäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi. Vahingoittamisen välttäminen. Luettavissa sähköisesti osoitteessa <<http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/eettisetperiaatteet.pdf>> Luettu 15.4.2018

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyn käsitteleminen Suomessa. Hyvän tieteellinen käytäntö. Luettavissa sähköisesti osoitteessa <http://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf> Luettu 25.2.2018.

The Future of World Religions: Population Growth Projections, 2010-2050 2014b. Pew Research Center. Verkkodokumentti. <<http://www.pewforum.org/2015/04/02/religious-projections-2010-2050/>> Luettu 9.10.2017.

Tuomi, Jouni - Sarajärvi, Anneli 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

WHO:lla tarkoitamme tässä opinnäytetyössä World Health Organization.

Wong, Josephine Pui-Hing – Macpherson, Fraser – Vahabi, Mandana – Li, Alan 2017. Understanding the sexuality and sexual health of Muslim young people in Canada and other western countries: A scoping review of research literature. EBSCOhost. Verkkodokumentti. <<http://eds.a.ebscohost.com/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=1&sid=64051075-0802-4b1f-ac37-28d8fe69f43e%40sessionmgr4008>> Luettu 9.10.2017.

Wellman, Eija 2017. Eri kulttuurien tuntemus hoitotyössä. Jyväskylä: Kirjaksi.Net.

WHO. Sexual and reproductive health. 2018. Verkkodokumentti.
<http://www.who.int/reproductivehealth/topics/sexual_health/sexual-health-day/en/>
Luettu 2.3.2018.

WHO. Defining sexual health 2002. Verkkodokumentti.
<http://www.who.int/reproductivehealth/publications/sexual_health/defining_sexual_health.pdf> Luettu 3.10.2017.

Ääri, Riitta-Liisa (toim.) 2007. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turku: Turun Yliopisto.

Tutkimusaineiston analyysikehys

Tekijä, vuosi, maa	Tutkimuksen tarkoitus	Kohderyhmä (otos)	Aineiston keruu ja analysointi	Päätulokset	Analyysikoodi
Syed Farid-ul-Hasnain, Eva Johansson, Saleema Gulzar, Gunilla Krantz 2013 Pakistan Ruotsi	Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia tietoa, asenteita, uskomuksia ja käsityksiä seksuaali- ja lisääntymisterveydestä, keskittyen erityisesti ehkäisyvälineiden käyttöön HIVin ehkäisyssä ja leviämässä.	17-21 vuotiaat naimattomat miehet ja naiset	Laadullinen tutkimus. Aineisto kerätty ryhmäkeskustelulla ja teema-haastatteluilla.	Miehillä HIVistä käsitys, että se on parannettavissa. Seksuaalisuuteen- ja lisääntymisterveyteen liittyvä tieto on puutteellista, joka heijastuu terveyteen. Uskonto vaikuttaa käsityksiin seksuaalisuudesta, uskonnolliset päättäjät pitäisi saada mukaan seksuaaliterveyden edistämiseen.	K1 + sivunumero
Rusi Jaspal, Marco Cinnirella 2010 Iso-Britannia	Homoseksuaalien muslimimiesten kokemukset uskonnon, etnisen ja seksuaalisen suuntautumisen yhteensovittamisesta.	22 vuotta mediaani	Laadullinen tutkimus. Aineisto kerätty teema-haastatteluilla.	Homoseksuaalit miehet kokevat, että homous luo sosiaalisen stigman, joka leimaa. Homoseksuaaliksi leimautuminen vaikutti myös sosiaalisiin suhteisiin. Uskonnollisuus katsotaan kuuluvan vain heteroseksuaaleille miehille.	K2 + sivunumero

2 (4)

Chris Smerecnik, Herman Schaalma, Kok Gerjo, Suzanne Meijer, Jos Poelman 2010 Alankomaat	Tarkoitus on tutkia islamin uskonnon sekä seksuaalisuuden suhdetta nuorten maahanmuuttajien keskuudessa Alankomaissa.	14-24 vuotiaat Muslimit.	Kartoittava tutkimus. Aineisto kerätty ryhmähaastatteluilla.	Musliminuorten suhtautuminen masturbaatioon sekä esiaviolliseen seksiin vahvasti aikaisempien tutkimusten havainnot. Uusi tärkeä havainto oli, että nuoret tuomitsivat imaamin tietämyksen sen ollessa ristiriidassa oman maailmakatsomuksensa nojalla. Siksi tarvitaan lisätutkimusta imaamien osallistumisesta seksuaalikasvatukseen.	K3 + sivunumero
Ghada Bteitch, Mariana Hajj, Eliane Accaoui, Abir El Abed 2017 Libanon	Tarkoitus on tutkia yliopistoikäisten sukupuolen ja väestöryhmien vaikutuksia seksuaalisuuteen liittyviin uskomuksiin ja kokemuksiin sekä niiden eroja perustuen sukupuoleen, väestöryhmään sekä sosiaalisiin paineisiin.	Libanonin yliopisto-opiskelijat, naiset ja miehet	Määrällinen tutkimus. Aineisto kerätty kyselylomakkeilla.	Nuorilla libanonilaisilla on valtava tarve saada tietoa ja ohjausta seksuaalikasvatukseen liittyen. Arabimaissa seksi ja seksuaalisuus ovat edelleen tabuja, sekä esiaviollinen seksi on jopa rikollista. Kaikki libanonilaiset tarvitset koulutusta, avoimuutta todellista ja rehellistä tietoa seksuaalielämästä.	K4 + sivunumero
Kjahejei M., Ziyadlou S., Ghanizadeh A. 2012	Tarkoitus on arvioida aikuisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden tuntemusta ja asenteita.	Kihloissa olevat miehet ja naiset.	Määrällinen tutkimus. Aineisto kerätty 2-osaisilla kyselylomakkeilla.	Kyselylomakkeen perusteella miesten ja naisten tietämyksen taso sukupuolielinten anatomian, sukupuoliteitse tarttu-	K6 + sivunumero

3 (4)

Iran				vien infektioiden sekä ehkäisyvälineiden käytön tuntemus olivat alhaisia. Suurin osa osallistujista suhtautui myönteisesti ehdotukseen ennen avioliittoa, nuorille järjestettävään lisääntymisterveyttä käsitteleviin koulutusohjelmiin.	
Alkhasawneh Esra, McFarland Willi, Mandel Jeffery, Seshan Vidya 2014 Oman USA	Tarkoitus on auttaa hahmottamaan kulttuurisesti räätelöityjä tapoja HIV:n ennaltaehkäisyyn. Yleisesti ottaen Jordaniassa ei keskustella julkisesti seksuaalisuudesta ja seksiin liittyvistä asioista.	Kahden Jordanian yliopiston nais- ja miesopiskelijoita.	Määrällinen tutkimus. Aineisto kerätty kyselylomakkeella.	Iso osa vastaajista tiesi, kuinka HIV tarttuu. Kuitenkin suuri osa vastaajista oli siinä uskossa, että noituus aiheuttaa AIDSia. Lisäksi iso osa molemmista sukupuolista olivat sitä mieltä, että tartuntaa ei voi ehkäistä, mikäli kohtalo olisi taudin määrännyt.	K7 + sivunumero
Steggall J. Martin, Pryce Anthony 2018 Iso-Britannia	Tarkoituksena on selvittää miten ennaikainen siemensyöksy vaikuttaa muslimimiesten suhteisiin ja heidän käsityksiinsä seksuaalisuudesta.	23-69- vuotiaat miehet, mediaani 37-vuotta.	Laadullinen tutkimus. Aineisto kerätty teema-haastatteluilla.	Osallistuneet kokivat saaneensa vähän seksuaalivalistusta tai tietoa asioista, koska seksistä puhuminen on muslimiperheissä tabu. Liian aikaisesta siemensyöksystä kärsiville miehille on olemassa ohjausta ja keskusteluapua.	K8 + sivunumero

4 (4)

<p>Rusi Jaspal, Marco Cinnirella</p> <p>2012</p> <p>Iso-Britannia</p>	<p>Tarkoituksena selvittää Islamin uskoa tunnustavan käsityksiä homoseksuaalisuudesta ja uskonnosta. Ja miten homomyönteinen sosiaalinen konteksti vaikuttaa oman identiteetin rakentamiseen.</p>	<p>n. 26-vuotta mediaani, otanta 20 miestä.</p>	<p>Laadullinen tutkimus. Aineisto kerätty teema-haastatteluilla.</p>	<p>Oman identiteetin rakentuminen on vaarassa vinoutua, koska homous on vakava synty Islamin uskossa eikä kaapista uskalla tulla ulos, sillä sosiaalinen painostus perheeltä ja perheen perustamiseen on suuri.</p>	<p>K9 + sivunumero</p>
<p>Abdul Wahid Anwer, Lubna Samad, Sundus Iftikhar, Naila Baig-Ansari</p> <p>2016</p> <p>Pakistan</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on tarkastella vanhempien käsityksiä ympärileikkauksen merkityksistä muslimikulttuurissa.</p>	<p>Alle 50-vuotiaat naiset ja miehet, joilla on ainakin yksi alle 18-vuotias poikalapsi.</p>	<p>Määrällinen tutkimus. Aineisto kerätty haastatteluilla ja kyselylomakkeilla.</p>	<p>Ympärileikkauksien pääsyksi tutkimuksessa todettiin, että 92,6% vastaajista ympärileikkasi poikalapsensa uskonnon velvoitteesta. Kuitenkin 89,6% vastaajista ajatteli, että ympärileikkauksesta on myös terveydellisiä hyötyjä.</p>	<p>K10 + sivunumero</p>

